

ЗАСНОВАНО 1925
НАУКОВЕ
ТОВАРИСТВО
ІМ. ШЕВЧЕНКА

SHEVCHENKO
SCIENTIFIC
SOCIETY
founded in 1925

БЮЛЕТЕНЬ

53-54

січень - грудень 2022

ЗМІСТ

ВІЙНА

Надзвичайний Фонд НТШ-А	4
Григорій Грабович. <i>Війна та наука</i>	10
John Vsetecka. <i>Scholarly Activism for Ukraine as an Antidote for War Fatigue</i>	16
Катерина Яковленко. <i>Маки та їжаки</i>	18
Maria Sonevutsky. <i>"...my burning heart aches from yearning...": A Ukrainian perspective on Eugene Onegin</i>	21
<i>Вірші про війну</i> (О. Авербух, Л. Бомко, У. Галич, А. Грувер, О. Дженнінгс, І. Ківа, Г. Крук, О. Луцишина, Ю. Мусаковська, Ю. Тарнавський)	24

ЗВІТИ

Вибори в НТШ-А (2021)	33
Віталій Чернецький. <i>Південноамериканські нотатки</i>	36

IN MEMORIAM

Юрій Тарнавський. <i>Віра Вовк (1926-2022)</i>	38
Wira Wowk. <i>From the collection Black Acacias. Translated by Yuriy Tarnawsky</i>	39
Наші втрати	41

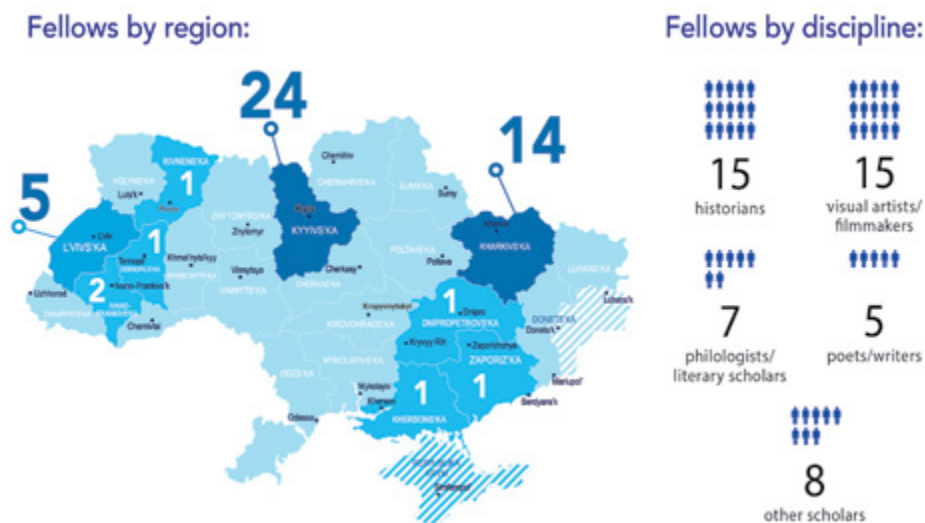
ДІЯЛЬНІСТЬ

Конференції, Вебінари, Доповіді	42
НТШ-А відкрило академічний сезон	52
Нові видання членів НТШ-А	54
Професійна діяльність членів НТШ-А	58

ЧЛЕНСТВО, АРХІВ

Вітаємо з нагородами	64
Оксана Підсуха. <i>Архів НТШ-А</i>	65
Michael Andrec. <i>Behind the scenes at the Shevchenko Scientific Society archives</i>	66
Нові члени НТШ-А	69
Підвищені члени	70
Новообрана Дирекція Секції Історичних, Суспільних і Правничих Наук	70

НАДЗВИЧАЙНИЙ ФОНД НТШ-А

Брутальний напад Росії на мирні українські міста та села, бомбардування та ракетні обстріли, змінили наше уявлення про світ. Сам же світ скоро дізнався про перші жертви, про потяги з біженцями, про спротив українського війська і про інші жахи війни. З-поміж біженців та тих, хто зазнав непоправних втрат, опинилося багато українських науковців, письменників та митців.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці миттєво відреагувало на російську агресію та почало свою акцію допомоги колегам в Україні: вирішено створити Шевченківський Надзвичайний Фонд.

29 квітня 2022, провівши марафон лекцій «Expertise-a-thon», НТШ-А започаткувало збір коштів для Надзвичайного Фонду, щоби допомогти вченим, студентам, письменникам та митцям постраждалим від війни в Україні. На наш заклик відгукнулося багато жертводавців і небайдужих. Протягом короткого часу вдалося зібрати п'ятдесят тисяч доларів. Спеціальна комісія у складі: Адріани Гельбіг, Маркіяна Добчанського, Анни Нагірної, Віталія Чернецького, Юрія Янчишина опрацювала двісті п'ятдесят подань та визначила перших стипендіатів.

Вирішено призначити стипендії у двох категоріях:

- 1. Науковцям, письменникам та митцям, які, внаслідок війни, переїхали до США;**
- 2. Науковцям, письменникам та митцям, що залишилися в Україні та у складних умовах продовжують наукову і творчу діяльність.**

Виходячи з такої концепції, було розроблено процес подачі резюме та списку наукових чи побутових потреб. Стипендії розміром 1000 доларів було негайно розіслано першим стипендістам протягом серпня 2022 року.

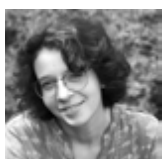
Надзвичайний Фонд НТШ-А уже виплатив 50 тисяч доларів, що надійшли від різних жертводавців та анонімного добродія і готовий розпочати другий тур роздачі стипендій. Також Товариство вирішило, що до кожного зібраного долара додаватиме долар зі своїх спеціальних фондів, щоби максимально покрити мережу колег у потребі.

Закликаємо всіх допомогти науковій та письменницькій спільноті в Україні та надалі складати пожертви на Шевченківський Надзвичайний Фонд.

Список стипендіатів Надзвичайного Фонду Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці

Марина Белова, доцентка кафедри іноземних мов Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Проект: “English-language multimodal tropes in memetic warfare against Russia’s aggression in Ukraine”.

Галина Бондаренко, доцентка кафедри української філології та журналістики, Східно-український національний університет імені Володимира Даля, Луганськ («Теорія і методика навчання української мови»). Проект: “Формування національної стійкості майбутніх учителів української мови та літератури в умовах російської агресії через удосконалення викладання курсів «Історія української літератури. Давня українська література» та «Історія української мови»”.

Егор Браїлян, спеціальний кореспондент відділу міжнародного співробітництва Міністерства оборони України «Армія Інформ». Проект: “Вплив політичної кар’єри Стефана Терлецького у Британському та Європейському парламентах у 1980-х роках на сучасні українсько-британські відносини”.

Лариса Буряк, провідна спеціалістка Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України ім. Вернадського. Проект: “Его-документи жінок української еміграції в архівних фондах УВАН та НТШ (США, Нью-Йорк)”.

Надія Величко, графічна дизайнерка, Харківська державна академія дизайну та мистецтв. Проект: Праця над дизайнерськими проектами, купівля комп’ютера.

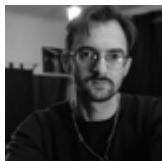
Станіслав Волощенко, кандидат історичних наук, дослідник кирилических стародруків, історик, кодиколог, реставратор, палеограф. Завідувач Музею давньої української книги. Проект: Підготовка наукового дослідження «Христинопільського Апостола».

Мирослав Волощук, професор Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, директор Центру медієвістичних студій. Проект: Праця над науковими дослідженнями.

Тамара Вронська, старший науковий співробітник Інституту історії України НАНУ, викладачка Воєнно-дипломатичної академії ім. Є. Березняка (Київ). Проект: Оцифрування та збереження колекції архівних документів. Дослідження політичних репресій сталінщини стосовно маловідомих категорій жертв сталінського режиму – членів родин «ворогів народу», «повторників», «мінусників» та ін.

Артем Вусик, режисер, Харківський державний академічний театр ляльок ім. В.А. Афанасьєва, театр «Нефть». Проект: Створення театру «Варта», футуристична опера «Лютий».

Валентина Вздущка, засновниця двомовного культурно-дослідницького проекту «Я пишу з війни / *Writings from the war*». Проект: Збирання свідчень очевидців війни, перекладаємо їх англійською, поширюємо онлайн, а також каталогізуємо для створення архіву у співпраці з Центром українського і канадського фольклору ім. Петра та Доріс Кулів при Альбертському університеті.

Сергій Гончаров, молодший науковий співробітник відділу загальної та молекулярної патофізіології Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України. Проект: “Interval hypoxia as a new strategy for treatment/prevention of Alzheimer’s disease: molecular mechanisms and therapeutic implementation”.

Оксана Данчук, керівниця літературно-драматургічної частини театру Лесі Українки, культурна менеджерка і кураторка, драматургиня. Проект: “Документальна п’єса про перебування в окупації в Гостомелі та Херсонській області, про втечу з палаючих Сум”.

Марина Домановська, старша викладачка філософського факультету, кафедра українознавства Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Проект: “Політична інструменталізація історії Візантії в Російській імперії, Радянському Союзі та на пострадянському просторі (XIX – XXI ст.)”.

Ігор Дворкін, доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Проект: “Освіта та українська історіографія після 2014 року”.

Вячеслав Дзюндзюк, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, в.о. завідувача, професор кафедри публічної політики. Проект: “Гібридні загрози та вплив соціальних мереж на громадську думку”.

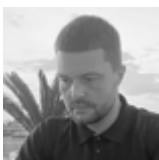
Ганна Заремба-Косович, соціологиня, випускниця Дніпровського національного університету ім. О. Гончара, мисткиня, дизайнерка. Проект: Документування воєнного досвіду осіб з обмеженими можливостями.

Леся Заставецька, професорка кафедри географії та методики навчання Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Проект «Війна і люди: демографія, географія, статистика».

Світлана Каюк, кандидатка історичних наук, доцентка кафедри історії України Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Проект: «Україна і новий історичний час».

Ян Капранов, професор кафедри англійської мови та перекладу Київського національного лінгвістичного університету. Проект: “Engineering Human Language of Artificial Intelligence”.

Ірина Клименко, професорка Національної Музичної академії ім. П. Чайковського, директорка етномузичної лабораторії. Проект: “Обрядові мелодії українців в контексті ранньослов’яно-балтської традиції: типологія та географія”.

Людмила Кохан, аспірантка Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського. Проект: “Музично-драматичний театр Михайла Старицького в контексті часу (1873–1898 рр.): музичний аспект, творчо-організаційні та естетичні засади”.

Вікторія Колеснікова, кандидатка історичних наук, завідувачка Науковою бібліотекою, старша наукова співробітниця Національного музею Революції Гідності. Проект: історія науки, історія Бібліотеки Майдану.

Павло Коробчук, письменник, Автор поетичних, прозових творів та музичних альбомів. Член Українського ПЕН. Проект: “Вірші про війну”.

Вікторія Коротєєва, викладачка кафедри англійської мови та світової літератури Херсонського університету. Проект: “Mythologems of primordial elements in the poetry of V. Stus and A. Tarkovsky: typological aspect.”

Михайло Костів, завідувач інформаційним та видавничим відділом Національного музею Голодомору-Геноциду. Проект: “Пропагандистський потенціал української місцевої преси кінця 1920-х — початку 1930-х років та участь кореспондентів і редакторів газет у вчиненні злочину Голодомору 1932-1933 років”.

Тетяна Коваленко, кандидатка історичних наук, старша викладачка, доцентка кафедри соціально-економічних дисциплін Навчально-наукового інституту міжнародної освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Проект: Виховання дітей під час війни.

Назар Козак, старший науковий співробітник відділу мистецтвознавства Інституту народознавства НАН України. Проект: “Кендзі Янобе, костюм атома та Чорнобильська зона: художні аспекти переживання пост-апокаліпсису”.

Юлія Крикун, аспірантка Донбаського державного педагогічного університету. Проект: Вивчення та порівняння розуміння сутності медіакомпетентності або медіаграмотності вчителів початкової школи в Україні.

Ольга Кукуш, фотографиня (Маріуполь). Проект: Документування родинних історій.

Ольга Кирилова, професорка факультету соціології та соціальних технологій Києво-Могилянської академії. Проект: “Танатологія кінематографічного декаденсу”.

Галина Лаврінець, режисерка і продюсерка. Проект: документальний фільм про тих, хто прийняв внутрішніх біженців та їхніх домашніх тварин у Полтавській області.

Роман Любавський, кандидат історичних наук, історичний факультет, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Проект: “Соціалістичні міста” в УРСР: ідея, реалізація, спадщина”.

Ігор Лиман, професор, завідувач катедрою історії та філософії Бердянського державного педагогічного університету. Проект: “Історія півдня України”.

Вячеслав Медвідь, письменник, лауреат Національної премії ім. Т.Г. Шевченка. Проект: Книга щоденників «Лев рустикальний», романи «Кодня» та «Імперія».

Ростислав Мельників, професор Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Проект: “Повне зібрання творів Миколи Хвильового, науковий супровід 5-го тому”.

Олександр Мірошніченко, гончар-кераміст. Випусник Харківської державної академії дизайну та мистецтва. Член Міжнародної академії кераміки. Проект: “Створення нових керамічних робіт та участь у міжнародних виставках”.

Олена Мотузка, доцентка катедри економіки та менеджменту Національної академії статистики. Проект: “Методологічні та організаційні засади складання екологічно-супутникового обліку”.

Жанна Озірна, режисерка та сценаристка, членкиня Української кіноакадемії України. Проект: Фільм Ground Zero (in progress).

Олексій Панасюк, поет, перекладач, дизайнер. Автор чотирьох поетичних книжок. Проект: Розробка двох друкованих шрифтів, які надають слов'янській абетці виразних українських рис.

Олег Поляков, письменник, автор кількох романів. Проект: Праця над романом про збереження української ідентичності в зрусифікованій провінції сходу України; стосунки української і російської громад в період застою (1970-1985 рр.).

Лілія Попова, старша наукова співробітниця Інституту Зоології НАН України
Проект: Еволюція дрібних ссавців-гризунів у степах

Євген Рачков, доцент, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.
Проект: “Символічний простір російської воєнної агресії проти України: від символіки та емблем до символіко-ритуальних практик”

Владислав Робський, режисер, сценарист. Проект: Відеодокументування про людей під російською окупацією у Київській області.

Ксенія Сафіна, мисткиня, випускниця Харківської академії дизайну та мистецтв.
Проект: “Hope Ukraine”.

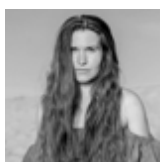

Олександра Сербенська, професорка Львівського національного університету імені Івана Франка. Проект: “Українська термінологія, лексикографія, франкознавство, культура мовлення”.

Юрій Скіра, кандидат історичних наук, керівник проектів та програм Центру дослідження українсько-польсько-словацького пограниччя Українського католицького університету.
Проект: “Молитва і насильство: монахині Греко-Католицької Церкви та Голокост”.

Тетяна Тимченко, виробництво фільмів і відео, телевізійних програм, діяльність у сфері дизайну та фотографії. Проект: Документування історій внутрішньо переміщених осіб з Маріуполя, які зараз проживають у Рівному.

Вікторія Фещук, журналістка та менеджерка «Читомо». Проект: Вірші про війну і оповідання про українських біженців до Польщі.

Микола Щербатюк, старший науковий співробітник відділу фітогормонології (відділ рослинних гормонів) Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України.
Проект: Підтримка роботи Центру хроматомаспектрометрії НАН України.

Марія Яремчук, журналістка, режисерка, громадська діячка. Проект: Відеоісторії з російсько-української війни.

ВІЙНА ТА НАУКА

Про істотне, але нечасто обговорюване

Григорій Грабович

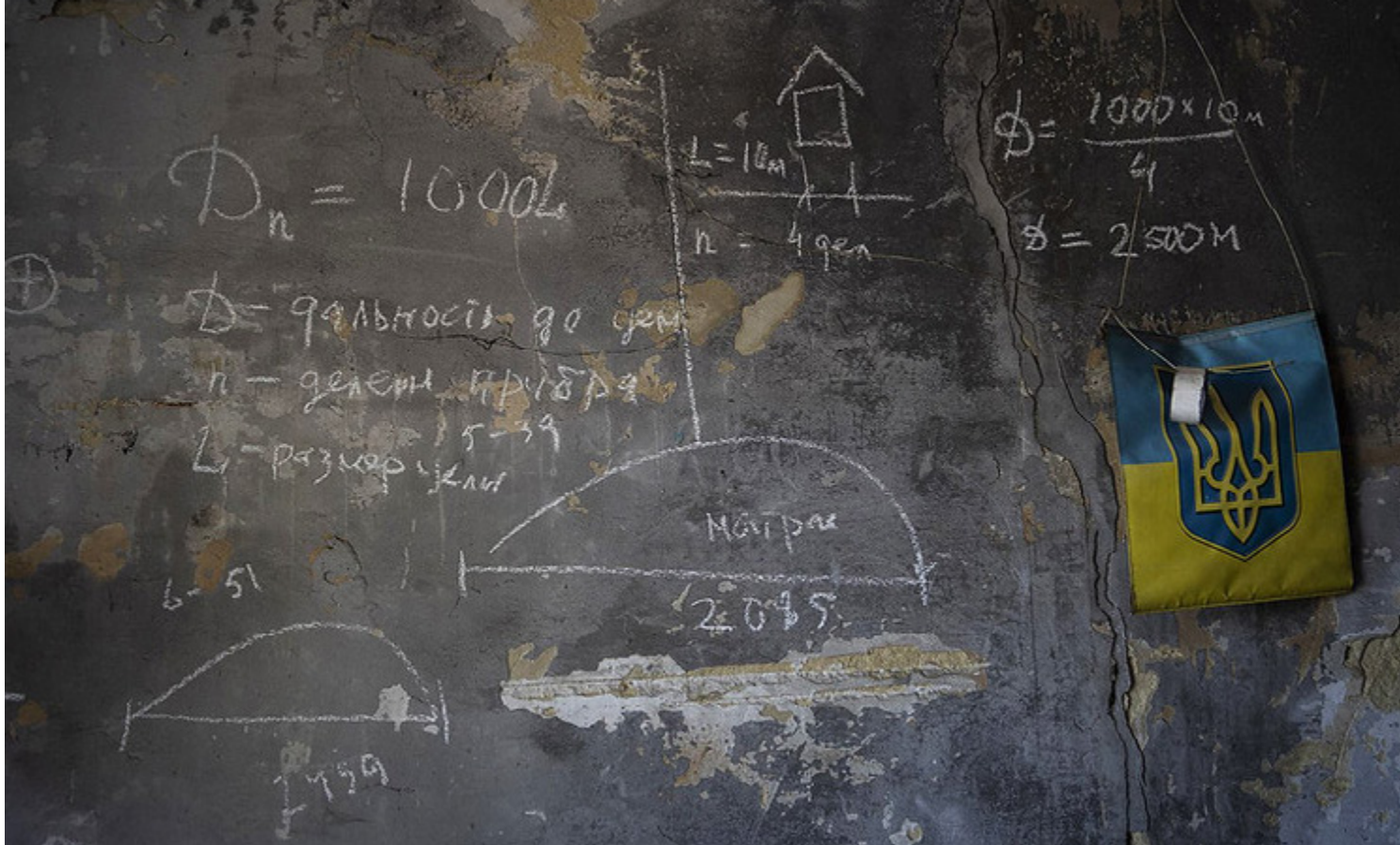
Війна вже триває понад десять місяців. Путінська Росія надалі по-варварськи намагається знищити Україну як державу, і країну: її інфраструктуру, міста, університети, клініки і музеї, житлові квартали і бібліотеки—а головне людей, зокрема свідомих українців. Бо бачить там, і слушно, загрозу для своєї деспотії і свого ж цивілізаційного і політичного застою. І під брехливими гаслами денацифікації і захисту російської культури російські збройні сили щодня убивають українських людей, військових і цивільних, старих, молодих і дітей, усіх кого можуть. Війна, отже, є ґеноцидна—на знищення країни, людей і культури. І цього ґеноцидного наміру Росія не приховує, вона ним афішується: воно звучить у словах Путіна, і його ж “філософа” Дугіна, і російських пропагандистів¹. Водночас, майже щоденно йде інформація від світових медій про воєнні злочини російських окупантів. Не відбувається це тільки в Бучі, але й в Ізюмі та інших ще не визволених містах; це річ системна². Вістря російської агресії передусім спрямоване на культуру і культурних діячів; обстріл музею Сковороди—не випадок. Водночас, Путін, особисто винагороджує тих, які ці воєнні злочини скоюють.

Війну і воєнні злочини роблять росіяни; не робиться це лиш руками Путіна або вузьким колом його поплічників. За всіма показниками, переважна більшість російського суспільства та електорату цю війну підтримує. Так, багато росіян висловили свою незгоду і були за це арештовані і репресовані; багато виемігрувало. Але попри всі санкції та певні економічні негаразди російське суспільство війну одобрює—що уподібнює Росію до гітлерівської Німеччини. За це вона несе і буде нести відповідальність—як в моральному, так і політичному плані. Хоч механізми тоталітаризму ще не всі відновлені, деякі паралелі із сталінським деспотизмом вражають, як те, що російські наукові та культурні естаблішменти, як наприклад, Союз ректорів Росії, суцільно і гласно підтримують цю ґеноцидну війну³. У Росії це охоплює не лиш науку але й культуру загалом і перетворює і одне й друге у знаряддя імперіалізму. Проти цього на Заході також формується реакція, коли разом із санкціями різні інституції відмежовуються від Росії і припиняють співпрацю і нормальні взаємини. Росія щораз більше стає країною-ізгоем, *pariah*. Само собою, однак, це не розв’язка цього масового злочину; і він також ставить нові питання перед нами.

¹ Див. наприклад: <https://ria.ru/20220403/ukraina-1781469605.html>

² Сьогодні, 16 вересня коли це пишу, є оця подача у Нью Йорк Таймс: <https://www.nytimes.com/live/2022/09/16/world/ukraine-russia-war?smid=url-share#here-are-my-neighbors-and-friends-in-a-pine-forest-full-of-graves-ukraine-points-to-atrocities>

³ Див.: <https://rsr-online.ru/news/2022/3/4/obrashenie-rossijskogo-soyuza-rektorov>. Ось так звучить його перший абзац: “На наших очах відбуваються події, які хвилюють кожного громадянина Росії. Це—рішення Росії закінчити нарешті восьмилітнє протистояння України і Донбаса, домогтися демілітаризації та денацифікації України...” і т.д.

Арифметичні формули на стінах бомбосховища. Фото: Критика, 2022.

Одне з таких термінових питань стосується української науки, зокрема гуманітарної, і зокрема, коли вона має відношення до Росії—а це відношення неминуче, бо коріниться воно в історії та сусідстві. Як видно із повищої заяви Союзу ректорів Росії, на деякі речі треба, як мінімум відповідати зразу, тобто дбати про інформаційне, медійне й безпосереднє політичне звучання⁴. Для цього дуже багато залежить від інфраструктури, досвіду й інституційного оснащення. Не всі це можуть робити так оперативно як треба—і в найширшому плані на це мали б реагувати ЗМІ і державні відомства. Не це, однак, є в центрі уваги тут.

На першому плані, вважаю, залишається осмислення довгострокових і стратегічних дій. Передусім тому, що маємо прескорбний приклад того, що понад тридцять років тому коли прийшла незалежність українська сторона не була підготовлена належно формувати свою науку, зокрема гуманітарну, і свої наукові цілі і наукову політику аж до періоду Майдану і активної війни з Росією (тобто до 2014 р.). По суті, із тридцять одного років незалежності двадцять чотири із них, дещо більше ніж 77% цілого періоду—здебільша під тим оглядом змарновано. (Чи хтось ще пам'ятає партію кому-

ністів і факт, що Кучма виграв президентські вибори проти комуніста Симоненка, тобто, що остаточний вибір був саме між тими двома кандидатами? Чи люди вже забули Партію регіонів?) Ефект війни і героїчного опору проти російської агресії також дає певну запоруку, що в майбутньому таке національне позорище вже не повториться⁵. Суспільство стало набагато прозорливіше до національних інтересів і за всіма ознаками відкрите до планування на майбутнє.

У тих планах, природньо і необхідно розмежувати площини дій українських інституцій з одного боку і неукраїнських з другого. З одного боку це—елементарна реальність: Україна має свої закони і пріоритети й усі питання, які стосуються Росії тепер підлягають законам і воєнному стану. Попри всі обставини, однак, наука залишається одна і в силу реальних фактів нам залишається думати про обидві сторони питання, і українське, що звісно також наше, з одного боку, і, з другого, те, що є “світове”, західне, що для нас в НТШ-А враховує контекст американської науки, і наш досвід праці в ній, тобто перспективи і можливості праці із західною наукою.

⁴ Помітним тут є дуже швидкий відгук Гарвардського центру російських студій, Davis Center for Russian and Eurasian Studies, який вже 9 березня оголосив, що “We recognize the many scholars in Ukraine, Russia, and around the world who continue to be harmed by Russia’s war against Ukraine” і що, “We are therefore suspending the Davis Center’s relationships with the Russian institutions of higher education whose leadership signed a public letter supporting the war;” <https://daviscenter.fas.harvard.edu/statement-suspension-linkages-russian-institutions-higher-education>. Кілька днів пізніше також появилася заява львівського університету: <https://lnu.edu.ua/appeal-of-the-russian-union-of-rectors/>.

⁵ Див. докладніше мою статтю “До тридцятиліття незалежності”, *Критика*, Рік XXV, Число 7-8 (285-286), липень-серпень 2021, с. 2-15.

Київ. Гасіння пожежі після ракетного удару. Фото: Критика, 2022.

Можемо почати від України—де про різні моменти знаємо із різних джерел, але де в силу обставин не знаємо про всі процеси, які відбуваються.

*

Недавню історію української гуманітаристики (протягом останніх ста років) можна попередньо підсумувати такими тезами і дезидератами:

1. По суті, помимо того, що минуло вже понад тридцять років незалежності, немає ще (і не було до війни) зартикульованого канону української культури. В деяких її формах і видах воно подекуди було і є, передусім в літературі, але в інших формах культури і мистецтва, як у музиці, кінематографі, театральному мистецтві тощо, і попри ряд певних нових осмислень також у образотворчому мистецтві, такого канону ще немає—що є тривожним сигналом який повинен викликати найсерйозніші дальші осмислення і пріоритецації. Паралельно з тим, саме тепер, коли війна і перемога ще не завершені, ці питання мали би осмислюватися у формі нового плану Маршала для відбудови України, бо уповати на майбутнє, на “завтра” за прецедентом останніх 30-ти років може довести до нового “переочення” цих потреб задля “більш приземних” потреб (наприклад, опалювання, доріг, шпиталів тощо). І одне, і друге необхідні, це ясно—але треба й бачити необхідність обох. Бо країна без притягаючої культури, без потужного виходу на світ, не є повноцінною країною—що Росія завжди знала і завжди свою імперську культуру ставила в найвищій

пріоритети (soft power). Без пріоретизації культури і авангарду, експериментаторства як такого, постійного виходу на передовий світовий рівень тощо Україна буде приречена бути в тіні, пасти задніх. Її проіснування—у цій же війні—виборюється надто великим героїзмом і людськими жертвами, щоб евентуальну реконструкцію також прогавити.

2. У всіх формах і видах культури і науки Україна повинна суцільно ставити за свою найпершу мету деколонізацію, і на наше і вже добре нам знане гасло “Геть від Москви!”—і орієнтацію обов’язково на Захід, на нове і динамічне співдіяння із Заходом. Війна тільки тому і є, що Україна хотіла орієнтуватися на Захід (з того і постав Майдан) і путінський маніякальний план відновлення Советського Союзу, і при тім весь лже-релігійний Рускій мір, так і є намаганням її, тобто нас, загнати—всяким коштом, навіть геноцидом!—назад у “дружбу народів”, де є чіткий старший брат—тобто Росія. “Рускій мір” завжди, і за Івана Ірзозного і Петра (“скаженого” як його називав Шевченко) і за Катерини (за Міцкевичем найбільш розпущеної зі всіх жінок) мав двозначно-вороже ставлення до Заходу, бо бачив у ньому загрозу—передусім через віддзеркалення у ньому, як у люстрі, своєї же ницості, свого справжнього обличчя—російської глибинки (бо там, не у глянцових столиках збудованих під Захід, - є справжня Росія). Про, цей контраст колись писав Рильський⁶. Для України “третього шляху” немає—і вибір, de facto, вже зроблено, черезнього і був напад Росії. Захід і Європа (зокрема та “нова Європа”, яка пам’ятає, що таке облуда “дружби народів”) і Америка є союзниками—хоч вони самі мусять ще далі прозрівати і на свій лад пізнавати монструальність Росії. Але процес вже пішов: гляньте на образ України в CNN і на російському телебачені...

3. Як довго триває війна Україна, українські інституції можуть сміливо застосовувати механізми cancel culture у своїх стосунках з Росією: її можна оминати, мати до діла тільки з тими, які активно підтримують Україну і осуджують російську агресію (і не замовчують її чи уповають на свою евентуальну перемогу і якусь іманентну імперську вищість). Вивчати її культуру і спілкуватися з тими, які хочуть тебе вбити ніхто не буде—і не робили це союзники, коли

⁶«Ти випив самогону з кварти/ І біля діжки в бруду спиш,/ А там десь – голуби, мансарди,/ Поети, сонце і Париж!» (“Синя далечінь”, III). Тут, щоправда, не зазначено чи ця діжка і цей бруд є з української чи російської глибинки; вони напевно, однак, є всесоюзні—їх панівні стиль і форми йдуть від старшого брата.

воювали з Гітлером. Росія заслужено стає країною ізгоєм/pariah. З її агентами треба боротися. Що буде потім - час покаже.

*

Есенційним тепер стає питання як діяти у вільному світі, на Заході, в Америці, Канаді, Німеччині тощо, де надалі діє потужна інерція захоплення російською культурою (у Франції вона зашкалює) і водночас певна дезорієнтованість у наявній ситуації, або бодай непоінформованість, і пряме або заідеологізоване небажання бути поінформованим щодо Росії. Видніють, отже, такі проблеми, або етапи одної і тої ж проблеми:

1. Щоб належно оцінити теперішній стан речей треба зрозуміти силу інерції, що є не лиш природнім, фізичним фактором, але й вкрай людським, соціо-психологічним, зокрема інституційним. Багато з нас ще пам'ятає як на передодні незалежності Президент Буш-старший застерігав Україну проти незалежності і "самогубчого націоналізму" (що потім став скандально-званим "Chicken Kiev speech", що йому написала Кондоліса Райс [Condoleezza Rice], яка потім була Держсекретарем у Буша-молодшого). Буш-старший виступив 1 серпня 1991 р., саме в Києві. Можна додумуватися кому це сподобалося, хоч не секрет

(див. інтернет—він все знає), що він це узгіднював наперед із Горбачовим—і про те Буш сам писав у своїх спогадах. І, NB, він був далеко не найгірший президент; пізніше з'явилися крупніші кандидати на цю роль. Він був попросту типовий. І він та, мабуть, увесь державний істеблішмент неохоче сприймали кінець Советського Союзу. Не на часі, тепер, це детально обговорювати, хоч варто згадати, що були такі, які вважали що ця промова була найгірша президентська промова всіх часів.

2. До недавна, не лиш до війни, але й до цілої серії путінських попередніх кроків для відбудови імперії, тобто авантур і агресій у Придністров'ї, Чечні, Грузії, анексії Криму і частини Донбасу тощо, ідея центральності Росії для Заходу, захоплення її культурою (і не лиш для Франції) взагалі зашкалювало; йдется тут, звісно, про інтелігенцію - не про пролетаріят. На це особливо спрацьовувала історія Другої світової війни, а також пряма інвестиція Росією своїх газових і нафтових надприбутків у просування російської культури з особливим наголосом на імперії як такій. Можна припускати, що універсальна, так би мовити, ностальгія за імперськістю мала свій найпотужніший оплот в Росії. (В науковому плані, щоправда, ситуацію трохи компрометував факт, що в особі та "системі Путіна" ця імперськість

Гостомель, 8 квітня 2022 р. В аеропорту Гостомеля російські війська знищили всесвітньовідомий АН-225 Мрія, на той час найбільший літак у світі. Фото: Олексій Самсонов, 2022.

Волонтер запускає квадрокоптера в небо . Фото: Критика, 2022.

була невід’ємно пов’язана з криміналітетом, із клептократією як такою⁷.) В Росії ностальгія за імперією, за величчю і силою імперії, і не в останню чергу у напів-, а то взагалі божевільній меті, щоб світ, ні більш ні менш, а таки, боявся Росії, була чи не основною пружиною для загальної, тобто політичної популярності Путіна.

3. Коли—знову-таки на Заході— мова про науковий профіль дисципліни, яка займається Росією, тобто російські студії (Russian Studies), то під одним вельми суттєвим аспектом її траєкторія точно повторює саму історичну траєкторію Росії: тобто гегемонію чи гегемонійну роль у цілому науковому секторі, який тим формально займається. Щоправда, це стосується зокрема філології, тобто літературознавства і мовознавства, а під сучасну пору це є майже виключно література, не мовознавство; бо мовознавство повсюдно зменшується, корчиться. У інших дисциплінах (історії, політології тощо) ситуація інша, більш пропорційна. Але у філологічному секторі, який далі має певну пріоритетність і престижність—і через мову має отой конкретний, намацальний контакт з культурою і її досвідом, ця гегемонія—вважаюча і (з української перспективи) вкрай понура. В США, майже повсюдно, з кількома може виїмками слов’янські студії (Slavic Studies) - це і є російські студії (Russian Studies). Там, де така ситуація не закріплена *de jure*, офіційно, там вона існує *de facto*. У реальному плані не лиш українська, але усі неросійські філології є присутньо маргіналізовані; одиноким виїмком є (і то не всюди, лиш подекуди) ще польська. У Канаді ситуація інша

і краща, бо українці мають більшу питому вагу у структурі населення країни, зокрема у західних провінціях, але подібне завуження славістики до майже виключно русистики існує у всій західній Європі, де, крім російської, слов’янські літератури майже не викладаються. У Німеччині ще десять-п’ятнадцять років тому ситуація була критична; навряд чи вона поправилася. Усі дальші міркування про вплив на академічну працю на університетах у відношенні до війни мусять цю ситуацію враховувати. Передумовою нашої ефективності є вміння дивитися правді у вічі.

4. Залишається, коли мова далі про Захід, науковий, але не суто академічний простір, що безпосередньо також заторкує такі інституції як НТШ-А і осмислення нових починів і технологію, зокрема систему вебінарів Zoom, яка відкриває сильні можливості на проектування різних заходів набагато більш ефективно, ніж коли-небудь до того.

5. Не в останню чергу варто врахувати можливості інтердисциплінарних і гібридних заходів, поєднування дисциплін, які до тепер не стикалися—адже реконструкція України буде масивною, багатовекторною і довгою—і різні пермутації тем і аудиторій можуть знайти тут своє місце.

6. І також не в останню чергу треба врахувати нові ініціативи саме в Україні—вона точно не є Заходом, але якщо уподібнити її бодай дещо до Заходу—то там є люди, мова і, сподіваємося, воля цю справу робити.

⁷Див. зокрема Karen Dawisha, *Putin's Kleptocracy*, 2015. Проте, тільки пару років пізніше появляється праця про "систему Путіна", див. Brian D. Taylor, *The Code of Putinism*, Oxford, 2018, яка майже суцільно не враховує питання клептократії, хоч і чимало говорить про вади правління (*misrule*), корупцію тощо.

*

Насамкінець—певні загальні, але реальні й водночас концепційні моменти, які увипують проблему. Зі сказаного та з усього навколишнього бачимо очевидний факт—на це Путін, мабуть, не розраховував—що війна і, зокрема, ретельність української відсічі на російську агресію, переіначили багато сподівань і дотеперішній status quo, і та Росія з її Руським міром, з її геноцидною окупацією, яка щойно була гегемоном тепер великою мірою стає, як вже сказано, ізгоєм/pariah. Це мабуть не пересада—і усі такі міркування завжди треба звірювати, постійно уточнювати, бо фатальною помилкою є видавати бажане за реальне—але якщо це так, то потенційно відкриваються нові можливості для позиціонування української справи, у цьому випадку українських студій, саме як альтернативи, як реального, достеменного антиподу до комплексу імперськості, колоніалізму і гегемонії, що надихають сучасну, путінську Росію. Подекуди це вже відбувається: коли різні американські інституції урухомлюють поміч для України і її науковців, коли деякі університети відкривають програми, обміни, викладацькі позиції тощо. Усім, хто помагав у реалізації цього—наша найширша подяка. Це і є модель для дальшої діяльності і для формування планів щодо реконструкції—яка в міру знищення, яке Росія нанесла і далі наносить буре фундаментальною річчю.

Водночас, дискурс, який тут ініціюється потребує не менш фундаментального продовження, обговорення, осмислення. Для поповнення його необхідно зазначити ще два моменти, перший з яких підмуровує саме протистояння, по суті, саму війну, а другий - нашу рецепцію війни.

Перший це—наглядний факт, що Росія та росіяни, тобто інтелігенція і науковці й ширше – народ, бачать себе в ролі жертви—об'єктом пересудів, зверхности, а то й організованої кампанії знецінювання й ненависті (русофобії) зі сторони Заходу. Сила і соціологічний статус цього відчуття потребують дальшого уточнення, але факт, що це використовується путінським режимом для мобілізації населення і свого електорату та для підтримки саме його політики, - хіба не підлягає

жодному сумніву. Важелів впливу на це в самій Росії, мабуть, небагато, але його варто наголосити, оскільки це також є чинником інтелектуального і академічного дискурсу російських студій, де, наприклад, накидається теза, що, мовляв, Росія сама себе колонізувала і тому звичні судження чи радше осуджування російського колоніалізму—недоречні, неточні, надто грубі, щоби правильно врахувати складність явища⁸. Питання, однак, щодо колоніалізму та імперіалізму в минулому і, зокрема, війни тепер залишаються. Казуїстика їх не розв'язує. А взагалі, на те є наукова праця, щоби такі речі досліджувати і там, де потрібно - деконструувати.

Друге питання, яке не можна оминати при такому обговоренні, але й таке, яке швидко чи гамузом не розв'язати, стосується “хороших росіян”. По суті, таке окреслення вживається щодо тих, хто нібито висловлюють опозицію щодо війни, але водночас проявляють прикмети мислення (гегемоніального, імперського тощо), які усе або дещо з цього ставлять під сумнів, а насправді заперечують. Для української контрапропаганди це питання тотожне з диверсією і з боротьбою з нею⁹. В науковому контексті, однак, воно стає питанням компетенції і проникливості кожного дослідника, а тема і жанр нав'язують свої межі судження та аналізу¹⁰. Для переформатовування російських, а також і українських, студій у західному, зокрема, американському контекстах, це вимірює важливе і відповідальне попереднє завдання та вартє пильної уваги. Адже з ким маємо до діла—з другом, потенційним другом, агностиком, скептиком, чи ворогом? І як далі побудувати дискурс, навіть науковий? Само собою заперечення (cancelling) не буде спрацьовувати; дискурс науки до нього ставиться, в принципі, скептично. Екзистенційні моменти, самозахист, звісно переважають, і вимагають свого, але з цим дискурсом також треба вміти працювати. Це—наше покликання і наше випробування. Треба, зосередивши думку і наміри, відкривати нові параметри дії.

⁸ Див. Alexander Etkind, *Internal Colonization. Russia's Imperial Experience*, Polity, Cambridge UK, 2011. Найзагальніший топос-відповідь щодо таких питань, є хіба тютчівське “Росію умом не понять—в Росію можна тільки веріть”.

⁹ Див. наприклад недавній виступ у пресі заступниці міністра оборони України Ганни Маляр, “Хороші росіяни - це пропагандистська зброя ворога”, <https://portal.lviv.ua/news/2022/09/19/hanna-maliar-khoroshi-rosiany-tse-propahandystska-zbroia-voroha>.

¹⁰ Нещодавно, працюючи над спогадами про Шевченка, доводилося рорізнявати наприклад рецепцію Шевченка Лесковим (дружно і хорошо) і Турґеневим (дещо двозначну). Загальна картина, однак, не вирішується одним коефіцієнтом; як завжди вирішальним є цілий Gestalt.

SCHOLARLY ACTIVISM FOR UKRAINE AS AN ANTIDOTE FOR WAR FATIGUE

John Vsetecka

Our job as scholars of Ukraine was forever changed after February 24, 2022. Russia's indiscriminate bombings across every region of Ukraine shocked most of the world, and Ukraine was once again thrust into the international spotlight. As experts, we were tapped for analysis, commentary, and interviews to help explain how we arrived at war in 2022. Nearly every scholar of Ukraine spent time reminding the media and general public that this war did not, in fact, start in 2022 but in 2014. Despite the large media coverage that the Revolution of Dignity drew in 2013 and 2014, fatigue set in rather quickly after Russia illegally annexed Crimea and began their war in Donbas. Russia's war on Ukraine slowly faded out of view for many, and it took major escalation by Russia in February of this year to capture the world's attention once again.

As a young scholar of Ukraine, I have spent most of my professional life living and working in a partially occupied Ukraine. In other words, Russia has waged war on Ukraine for almost one third of my life, and because of this the war has never been far from my mind. The war became even closer to me this year when I was evacuated out of Ukraine. I was living and working in Kyiv during the 2021-2022 academic year on a Fulbright grant conducting research for my dissertation until my cohort was forced to leave the country and head to Poland due to war threats. As a displaced scholar in Poland, I found myself on the frontlines of the war's humanitarian and refugee crisis that emerged as a result of the war. Like others, I gave interview after interview to news outlets all over the world to help educate people about what was happening in real time. I wrote opinion pieces, talked to reporters, and even took journalists to major protests in Warsaw so they could experience the resistance to

Russia's invasion of Ukraine. I attended daily protests at various embassies in Warsaw, including the Russian Embassy, participated in anti-war demonstrations, and joined the people of Poland as they extended their long history of Solidarnosc to the people of Ukraine.

While in Poland, my activist and scholarly personas merged together. The war made it impossible for me to focus only on my dissertation and research, and I felt obligated to offer hands-on assistance to refugees who were fleeing Ukraine while also using my expertise as a historian to inform the public about the long history of Russian aggression toward Ukraine. I unexpectedly became involved in humanitarian aid while helping my friends and their newborn baby escape from Kyiv to Warsaw. Once they arrived safely, we started doing what we could to help other refugees who were making their way to Poland. We picked people up at the border and gave them rides to surrounding cities, assisted them in finding places to live, helped them find jobs, and worked to build communities of support. The humanitarian burden fell mostly on local citizens and international volunteers, and the big humanitarian organizations were largely absent. Due to this, we decided to fill in the gaps and start our own grassroots organization that worked closely with already existing Ukrainian networks that knew how to best offer help. Our organization, the forPeace Ukraine Relief Project, was born in the living room of our communal apartment in Warsaw, and we quickly became a trusted humanitarian organization known for providing quick and effective relief to people in need. We are now partnered with hospitals in Ukraine, various territorial defense units, food relief groups, and local Ukrainian organizations who work on the frontline of the war.

John Vsetecka and Lyuba Shymko at the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine in Kyiv in December 2021.

Wars have many fronts, and the humanitarian work that I am involved in is only one of them. When I returned to the United States in late spring 2022, there was still strong interest in the war because it was relatively fresh in people's minds. I continued to attend rallies for Ukraine in Michigan, give interviews, and write about the war. People seemed interested. However, I am noticing that interest is starting to wane, and this is due, in large part, to the fact that the war has become drawn out. The longer the war goes on the less people seem to pay attention. To me, one of the biggest threats that this war presents to us is fatigue. If people start to lose interest in Ukraine, then support for the country diminishes. As scholars and activists, it is our duty to provide antidotes to war fatigue and keep Ukraine at the forefront of discussion. In a recent panel at the Harvard Ukrainian Summer Institute, I spoke with other leading scholars of Ukraine about this very issue. What emerged out of our conversation was the fact that there are many ways for scholars to support Ukraine during this war. I offered a few takeaways during our talk, and I want to conclude by sharing them with you here.

As scholars, area expertise is our weapon during this war, and we need to wield it. Continued misinformation and disinformation circulates regularly, and we can use our knowledge about Ukraine to counter this and offer accurate interpretations about what is going on. We must continue to give interviews, write op-eds, talk to reporters and journalists, and help to influence policy. Another thing we can do to support Ukraine is to give Ukrainian voices more platforms in the West. To do this, we must include more Ukrainian voices on panels, invite them to give keynote speeches, and collaborate and co-publish with them. Promoting Ukrainian Studies

in our departments and universities is significant, too. I recently published a piece called "Let Ukraine Speak: Integrating Scholarship on Ukraine into Classroom Syllabi" to help my historian colleagues add important material about Ukraine into their university classes. Beyond offering reading suggestions, we can also talk to deans and university presidents about the need to have more offerings on Ukrainian language, literature, history, and culture. Integrating Ukrainian Studies more permanently into universities will help to sustain interest long-term. Finally, we must be active beyond the academy. We can volunteer, do humanitarian work, social media campaigns, and community service. In Michigan, I am part of a team of scholars who work on Ukraine at Michigan State University that is collaborating with local activist organizations in our state to push for pro-Ukraine legislation. In addition to working with our senators to help Michigan cut ties with Russian and Belarusian businesses, we are also working with them to implement Holodomor curriculum into Michigan schools to help future students know more about Ukraine as they make their way through the school system.

The initiatives mentioned above represent some of the ways that I have been engaged as a scholar and activist in promoting Ukraine, and I know many NTSH-A members have been doing similar work. Together, we can use our scholarly activism to support Ukraine, advocate for Ukrainian Studies in our universities and classrooms, and help sustain interest in Ukraine for the long term. Our activism matters greatly, and it is a crucial antidote to war fatigue. Ukrainians continue to fight for their lives and country, and they do not have the luxury of forgetting about the war. As such, we must do our part to help ensure that the world does not turn away.

МАКИ ТА ІЖАКИ

Катерина Яковленко

Ірпінь. Інтер'єр зруйнованої квартири Катерини Яковленко.
Фото: Катерина Яковленко, 2022.

Мій поїзд їде туди, де сходить сонце. Але сьогодні ми рухаємося в різних напрямках. Я йду на схід, а сонце, як писав український письменник Сергій Жадан у вірші «Варшава», знов тікає до Європи. Два з половиною місяці тому, зіткнувшись з війною та обстрілами у місті Ірпінь поблизу Києва, де я жила останні чотири роки, я зробила те саме. Але сьогодні я не тікаю нікуди. Я сіла у потяг, щоб подивитись війні ув очі.

Прямого сполучення додому немає. Кожен шлях потрібно будувати з урахуванням пересадок та можливих затримок. Кожен шлях – це справа вибору.

Українські жінки та діти заповнюють вагони поїзда Варшава-Хелм-Київ, тримаючи при собі особистий багаж та життєвий травматичний досвід. Вдивляючись у краєвид за вікном, я намагаюся знайти подібність у ньому до мого рідного краю. На зелено-оксамитових полях колосяться маки. Ці червоні плями нагадують кров, що від гострого леза просочується на білу сорочку. Для європейців носіння шпильки з маком стало символом миру, який не дав фашизму проковтнути його цілком. Але цей самий світ через багато років знову стикається з загрозою фашизму, тільки на цей раз він носить російську форму.

Ірпінь. Знищені житлові будинки в перші тижні російського вторгнення. Фото: Євген Вишня, 2022.

Залишаючи Варшаву, яка була відбудована після років нацистських бомбардувань, я не сумніваюся, що ландшафти та земля можуть пам'ятати трагедії довше аніж люди. Їхні рани загоюються повільніше. Земля стає відбитками ворожих чоботів, які топтали ті самі маки, намагаючись захопити якнайбільше земель.

Усі мої думки про дім, якого вже немає.

З початку широкомасштабного російського вторгнення я читала багато текстів своїх колег і друзів про їхні втрати. Пакуючи свої речі, я на мить подумала, що можливо більше ніколи не побачу дому. Але, безперечно, я не хотіла вірити у це. Збирала речі досить розсудливо, думаючи про можливі ночівлі у підвалах та лісах. Я взяла зручні темні предмети одягу, схожі на ті, що які зазвичай беруть для походів у гори. У моїй колекції не було символічних для мене речей, лише прагматичне та раціональне мислення. Інакше це була б сумка з книгами, малюнками, фотографіями та моїм особистим архівом. Ніхто не може по-справжньому усвідомити реальність війни. Знання про те, що це можливо станеться, виявилось відмінним від того, як це насправді було пережито.

Але я не хочу розповідати про прощання – моя історія про повернення.

І Київ, і Ірпінь дуже змінилися. Метро в Києві їздить удвічі повільніше, а при сиренах можливі затримки на станції Лівого берегу Києва. Деякі виїзди заблоковані, тож людям доводиться обирати інші шляхи, інколи озираючись на наявність підвалів та укриттів. Мішки з піском залишаються характерною рисою міського ландшафту, хоча їх поменшало. В Ірпіні від артилерійського обстрілу поранені дороги, обабіч моєї вулиці старанно складені залишки автомобілів. Зруйнований міст уже став «живим пам'ятником», біля якого позують для фотографій на пам'ять іноземні журналісти та політики. Хизуються. Електричні дроти розкидані по вулицях, мов пасма нерозчісаного волосся. Та попри все, місто прагне життя.

Українські національні прапори, що висять на багатьох будинках обох міст, символізують нашу непохитну волю. Люди, які намагаються насолоджуватися випадковими зустрічами, стали символом незламної віри. Кожен допомагає, чим може. Кожен живе як може. Всі живуть і це само по собі стало сильною політичною заявою.

Ірпінь. Інтер'єр зруйнованої квартири Катерини Яковленко.
Фото: Катерина Яковленко, 2022.

У мене теж була віра. Розглядаючи фотографії свого будинку, які надіслали мої сусіди, я бачила, що нічого не залишилося. Але я уявляла, що можливо стоїть непорушно хоча б холодильник, у якому лишилась невідкоркована пляшка петнату з Одеси. Зрештою, це був би непоганий келих-вітання.

Натомість на мене чекала лише порожнеча – пил та попіл. Даху не було, стіни були роздерті вогнем, наче котячими пазурами. Але навіть мій власний кіт ніколи не завдавав такої шкоди.

Не було ані книг, ані картин. У середині квартири були розбиті склянки, каструлі, металевий каркас від крісла, пружини від матраца. Це тому, що в перший день вторгнення я відсунула ліжко трохи подальше від вікна. Замість холодильника у мене тепер лише дві обгорілі металеві стінки. Лише тарілка та миска для запікання залишилися недоторканими, оскільки вони були розроблені для високих температур.

Якось я опитувала для інтерв'ю українську художницю Анну Звягінцеву, яка сказала, що насправді «пусте місце» завжди чимось заповнене. Тепер я цілком це розумію. Тепер я знаю, чим пахне порожнеча: вона пахне вогнем, і цей запах гарі в'їдається прямо з порога багатопверхівки. Я знаю порожнечу на доторк, коли неї торкаєшся – її сиві крихти розсипаються у руках. Вона ніжна та м'яка, але не менш жалива. Я знаю обсяг цієї порожнечі: вона трохи менше 43 квадратних метрів, і вся вона вміщується в моєму тілі, десь між ребрами. Я відчуваю її об'єм, ніби я дитина в цьому лоні. У цій квартирі від сьогодні я народилась знов.

Стоячи серед зруйнованого помешкання, того, що колись було моїм затишним милим домом, насправді, я не знаю, що я відчуваю. Але точно розумію, що не здатна це осягнути та пережити одразу. Це ніби я зазирнула всередину себе, почала торкатись власних органів. Цей попіл, для мене, є чимось, що я можу порівняти з ідеєю Юлії Крістєвої про природу жаху. Але мій власний жах — чутливий, інтимний і теплий водночас. Мій жах — краса для когось іншого.

І зараз у моїй пам'яті лише порожній, понівечений простір.

З рядків вірша Сергія Жадана «Варшава» я пригадую цей: «ми — наслідки цих революцій». Але більше того, ми — сама революція. Дім самим собі, країна самим собі. Самопам'ять і самобіль.

Цього разу моя подорож була у одному напрямі із сонцем. Однак, маки не рясніли за вікнами. За ці три місяці у моїй країні поселились чеські їжаки [прим. ред.: протитанкові загородження]. Подібно до металевих квітів, вони нагадують про те, якими насправді є краса та природа свободи. Піклуючись про кожного з нас, вони осіли уздовж залізниці, щоб ми пам'ятали про сьогоднішнє. Вдивляючись у вечірній пейзаж за вікном, я думала про пережите та побачене вдома. Мої спогади перераховували деталі старого інтер'єру, пил, попіл, крихти черепиці, зруйновані будинки та людей, які повертали-ся до своїх міст і обрали вільне життя.

Я не тікаю – я не можу втекти від себе.

Уперше текст опубліковано англійською мовою у онлайн-журналі Arofenie 12 червня 2022.

"... my burning heart aches from yearning ...": A UKRAINIAN PERSPECTIVE ON EUGENE ONEGIN

Maria Sonevytsky

The opera you are about to see is typically described as a story with timeless themes of longing, regret, and unrequited love¹. Tatyana's letter scene burns with passion. The final duet laments the loss of a love that could never be. Embedded within *Eugene Onegin*, however, is another story: one of yearning and a relationship not between individuals, but social groups; one fraught with pain and violence.

The words in the title above are not, as you might expect, those of Tatyana but of the "peasants" in the opening chorus: servants who in Tchaikovsky's day would have been identified by his audience as serfs. Just as the plot of this opera is about those who win and those who lose, the story of Eugene Onegin's success on the international operatic stage includes the message that those who attain fame and fortune often do so at the cost of others.

In 1891, 12 years after the Moscow premiere of *Onegin*, Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840–1893) visited his contemporary, the composer Mykola Lysenko (1842–1912), at his home on Reitarska Street, a stone's throw from the glittering onion domes of St. Sophia's Cathedral in Kyiv. Tchaikovsky and Lysenko had been friendly since at least 1875, when the latter had organized a series of concerts in St. Petersburg—the seat of Russian imperial power—showcasing Ukrainian vernacular music.

In the imperial lexicon of the time, this would have been referred to as "Little Russian" music, a term obviously considered demeaning by Ukrainians. These 1875 concerts were revelatory for Tchaikovsky, whose heritage was part-Ukrainian, and who had previously integrated Ukrainian folk motifs into his Symphony No. 2 in C minor. Tchaikovsky also admired Lysenko's own compositions. (The latter's 1885 choral work "Prayer for Ukraine" would go on to become a spiritual anthem of Ukraine. It was performed on *Saturday Night Live* days after the current Russian full-scale invasion of Ukraine began, and by the San Francisco Symphony Chorus a few months later).

Lysenko and Tchaikovsky, born two years apart, both traced their lineage to proto-Ukrainian Cossack warriors who had, for centuries, battled against Russian and other empires seeking to dominate the territory of Ukraine. Tchaikovsky is the Russified surname of a family that had, over generations, assimilated into the Russian imperial elite—the family's original surname was "Chaika" (meaning "seagull"). Lysenko, meanwhile, had dedicated himself to Ukrainian causes: as an ethnographer, he pioneered the documentation of Ukrainian folk musics; as a composer, he synthesized vernacular with elite styles; as an activist, he promoted Ukrainian literature and culture.

1. From the program notes of SF Opera's presentation of Tchaikovsky's *Eugene Onegin* in September-October 2022. Reprinted courtesy of San Francisco Opera

Розбомблений Маріупольський Драматичний Театр. Фото: Маріупольська Міська Рада, 2022.

Though respected among his cohort of elite composers in the Russian Empire, Lysenko's fortunes departed sharply from Tchaikovsky's in their lifetimes and beyond. At their 1891 meeting in Kyiv, Lysenko shared a draft of the score for his Ukrainian-language opera *Taras Bulba*—based on a novella by Nikolai Gogol—with his guest. Tchaikovsky appraised it positively and encouraged him to bring it to the imperial stage. Yet *Taras Bulba* never had its premiere in Lysenko's lifetime, in part because Lysenko resisted translating the libretto into Russian. The systematic repression of the Ukrainian language—epitomized by the 1876 Ems Ukaz, a secret decree signed by Tsar Alexander II that banned the use of the Ukrainian language in public—insured the work would not be heard. Lysenko's operas (*Taras Bulba*, *Natalka Poltavka*, *Pan Kotsky*, and others), which thematize the history and struggle of oppressed Ukrainians and poke fun at Russian imperial logics, have not made it into our canon.

As Lysenko eerily mirrors Tchaikovsky, Taras Shevchenko (1814–1861)—the Ukrainian poet who most inspired Lysenko's music—offers a photo-negative contrast to another icon of Russian arts: Alexander Pushkin (1799–1837). Pushkin, the founder of modern Russian literature and author of *Eugene Onegin*, was born into Russian nobility. He was exiled during part of the 1820s for his provocative political poems. Before dying in a duel at age 37, he also wrote nakedly imperialistic verses. Shevchenko, born a serf and eventually freed from bondage, went on to become the founder of modern Ukrainian literature. His poetry mounted explicit attacks on the system of Russian imperialism that attempted to repress Ukrainian language and identity. Between the years 1847–1857, Shevchenko, too, was exiled by explicit decree of the Tsar. But unlike

Pushkin—who lived out his periods of exile in hedonistic style or comfortable isolation, penning *Onegin* and other works at his mother's rural estate—Shevchenko was arrested, banned from writing, and ultimately held in a brutal penal colony.

That Pushkin and Tchaikovsky both ascended to the most vaunted heights of “greatness” while Shevchenko and Lysenko were ignored or mocked is a parable about the power of empire to cultivate its own myth of exceptionalism.

Eugene Onegin, set in the 1820s, unfolds against the backdrop of the system of Russian serfdom which had matured, by the early 18th century—according to historian Peter Kolchin (1998)—to resemble chattel slavery in the United States. Serfs were forced laborers, denied mobility, brutally disciplined, and deemed inferior. While the snobbish anti-hero at the heart of the story and his flowing *cantilena* exposes the vacuous life of the 19th-century Russian nobility, we should also listen to the phrases of Madame Larina, a landowner, and the chorus of serfs who work her estate.

The opening scenes of *Onegin* reveal the forced labor conditions that enable the glittering, aristocratic story—not unlike the milieu of *Gone With The Wind*. Take the first scenes of Act I, where we hear an offstage call-and-response chorus of peasant complaints: “My swift feet ache from walking / my white hands ache from working / my burning heart aches from yearning / I don't know how to forget my sweetheart.” Upon entering the stage, the peasants announce that they have completed the grueling work of the year's harvest. Then, shaking off their sadness and exhaustion, they apparently choose to entertain their masters. Tchaikovsky's score, with no

Розбомблений Маріупольський Драматичний Театр, огорожений банерами з зображеннями класиків російської літератури.
 Фото: Маріупольська Міська Рада, 2022.

hint of irony, shows the happy serfs commencing an ecstatic *khorovod*, or round dance. Tatyana is propelled into reverie by the peasant songs she adores. Later in the scene, we also witness the benevolence of Madame Larina, who offers the workers more refreshments and thanks them for their unfree labor.

At the time Tchaikovsky was composing *Onegin*, the conflation of Ukrainians with (recently emancipated) serfs was, as many scholars have noted, well-entrenched. This conflation is captured in the abhorrent term *khokhol*, a Russian slur that bundles Ukrainians with stereotypes of backwardness, rurality, laziness, and—notably—musicality. An 1862 Moscow publication compiled by V. Dal entitled “Proverbs of the Russian People” includes a number of variations on this theme: “A *khokhol* is worth nothing, but their voices are good.” In today’s Ukraine, this pejorative is considered analogous to the racialized epithets that emerged from the institution of American slavery.

Both Pushkin and Tchaikovsky enjoyed considerable celebrity within the Russian Empire in their lifetimes. Both also had conflicted relationships to Tsarist autocracy, teetered at times on the edge of bankruptcy, and were generally constrained by the conditions of life subjugated to the Tsar. And so, while it may be unfair to implicate Pushkin or Tchaikovsky in the revanchist imperialist war conducted now by Putin’s Russia, we should nonetheless take this moment to think critically about the ways in which the logics of empire extend into the present, and how these two figures—perhaps above any others—have been instrumentalized for delivering ideas of “Russian greatness” to the world. Tchaikovsky’s success was, after all, only possible by his complicity with an imperial culture that labeled and subjugated one people as “Little” in order to make itself “Great.”

Through the limited glimpses of enserfed humanity in *Onegin*, we might pose questions about how Russian imperialism obscured the reality of Ukrainians: excluding them from the halls of prestige, outlawing their language, denying their history and agency—while condescendingly prizing their melodious voices and tuneful songs. The full-scale invasion of Ukraine this year has prompted many Ukrainians to advance sharp critiques of the enduring imperial logics that undergird the operas we program, and the names we associate with transcendent “greatness.” In April of 2022, Olena Korchova, a professor of musicology at the National Music Academy of Ukraine, contributed to an ongoing debate about whether the Tchaikovsky Academy of Music in Kyiv should shed its namesake. Korchova wrote: “Our enemy is by no means Tchaikovsky himself, but only his simulacrum, the Soviet and Putin ideological brand of the same name, the attachment to which literally ties our hands, deprives us of our freedom, and turns us into hostages of a dead tradition.”

For every Tchaikovsky whose music was published copiously and elevated to global stature, there are Ukrainian artists who were silenced, erased, whose names we have yet to learn. This moment of tragic awakening calls for renewed attention to the chorus—to the voices historically backgrounded, to the overworked hands and the burning hearts of people yearning to be free.

The author extends gratitude to Marika Kuzma, as well as Taras Filenko and Gregory B. Moynahan, for consulting on earlier drafts of this essay.

Maria Sonevytsky is Associate Professor of Music and Anthropology at Bard College, New York. Her first book, Wild Music: Sound and Sovereignty in Ukraine, won the Lewis Lockwood First Book Prize from the American Musicological Society in 2020.

ВІРШІ ПРО ВІЙНУ

Війна змінює мову та звучання слів. Вона переінакишує не тільки звичний уклад життя – їй дозволено владарювати над нашими помислами та емоціями. Від 24 лютого 2022 року ми живемо з мовою війни. Поетки та поети, чий вірші тут представлено, вловили цю зміну і записали її словами, висловлюючи свої почуття, лют, обурення, розгубленість. Нині українська поезія – це голос війни. У кожного із поетів своя манера розповіді, свій словник та свої порахунки із війною.

Олександр Авербух
(ЕДМОНТОН)

Олександр Авербух - поет, перекладач і літературознавець. Народився 1985 року в селищі Новоайдар на Луганщині. Його поезія та переклади виходили друком в різних літературних часописах й антологіях. Є автором трьох поетичних збірок і низки літературних перекладів івритом, російською, українською та англійською мовами. Організатор численних поетичних перформансів і фестивалів (зокрема, Міжнародного фестивалю сучасної української поезії, літо 2020 року). У своїх творах торкається питань етнічної фрагментації та межовости, множинних ідентичностей, квірності, крос- та багатомовності, документалістичного письма й пам'яті.

ми один на один
боже нестерпний мій

через тебе
праведний загине з безбожним.

ми люди що прийшли до тебе вночі.

відчини двері
господи мій, і відпусти нас.
це місто заблизько щоб тікати до нього.

яка це скорботна втеча -
з барабанами і вродженими хворобами
бо ймення нам - горе.

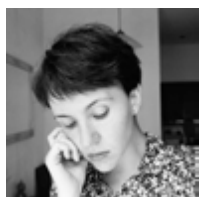
а роти наші повні цегляного пилу
викрикують найтяжчі години.

я мушу ковтнути цей голод

бо нема гробу який ми б не взяли з собою

бо нема соляного стовпа на який не
озирнулися

ми сіль цієї землі
кинута у твої, господи, очі.

Iya Kiva
(Kyiv)

Iya Kiva – poetka, перекладачка, журналістка. Народилася в 1984 році в Донецьку, з літа 2014 року живе в Києві. Пише українською та російською. Авторка поетичних збірок «Подальше от рая» (2018) і «Перша сторінка зими» (2019), а також книжки інтерв'ю з білоруськими письменниками «Ми прокинемось іншими: розмови з сучасними білоруськими письменниками про минуле, теперішні і майбутнє Білорусі» (2021). Членкиня Українського ПЕН-клубу. Вірші перекладалися 25 мовами. Лауреатка низки міжнародних і українських премій, фестивалів і конкурсів, зокрема премії літературного конкурсу видавництва «Смолоскип» (2018), перекладацької премії Metaphora (2018, 2020) та інших. Стипендіатка програми Gaude Polonia Міністра культури Польщі (2021).

пам'ять стає сухою як трава в саду літа

(повітряна тривога в більшості областей України)

я повертаю ключ у поламаному замку
і двері в минуле зачиняються

простір десь там на сході всередині мене
зростає бур'яном небезпеки десь тут і ніде

провалитися в терикон – улюблена лякалка з
дитинства
(увага всі в укриття)

що ви зараз відчуваєте
питають чи не в кожному інтерв'ю

кригу krieg
розочкою донбасу порізане горло
скло вкраденої молодості в руках і ногах

ці красиві метафори – криве дзеркало літератури

я не можу згадати
що відчуваю

(увага відбій повітряної тривоги)

і виношу себе за дужки

11.06.2022

Olena Jennings
(New York)

Olena Jennings is an author and translator. She is the author of the poetry collection *Songs from an Apartment* and the chapbook *Memory Project*. Her novel *Temporary Shelter* was released in 2021 from Cervena Barva Press. Her poetry collection *The Age of Secrets* will be released in the fall from Lost Horse Press. Her translation with Oksana Lutsyshyna from Ukrainian of Kateryna Kalytko's *Nobody Knows Us Here and We Don't Know Anyone* is forthcoming from Lost Horse Press and her translation of Vasyl Makhno's poetry collection *Paper Bridge* has been published by Plamen Press. She is the founder and curator of the Poets of Queens reading series and small press.

MENAGERIE

He held the cat
that his wife
had reflected in embroidery,
forming a face

in French knots,
the turning of the thread,
three times
father, son, and holy spirit.

The meow responded
in the rubble like a folk song,
words long forgotten,
a woman's lost voice in the air.

The neighbor, always in bare feet,
stepped like a saint over crumbled walls.
He said a prayer
over the body of an animal.

A bird flew by
and perched on the shards of a dish.
It was red, a beacon.

His feet bled,
leaving a trail
that led towards home.

Юлія Мусаковська
(Львів)

Юлія Мусаковська народилася 1982 року у Львові, Україна. Вона є українською поетесою та перекладачем, лауреатом нагород. Опублікувала п'ять книжок поезій українською мовою «Бог свободи» (2021), «Чоловіки, жінки та діти» (2015), «Полювання на тишу» (2014), «Маски» (2011), «Видих, вдих» (2010). Лауреат багатьох літературних премій в Україні, серед яких премія «ДІКТУМ» видавництва «Крок», поетична премія «Смолоскип», премія «Витоки» Острозької академії, премія імені Богдана Антоновича, премія «Гранослов». Її твори були представлені в багатьох журналах по всьому світу та перекладені майже на двадцять мов. Переклала Томаса Транстомера українською, сучасних українських авторів англійською. Юлія працює в галузі інформаційних технологій з 2007 року.

Квітне магнолія в чужому саду.
Хочеться вмерти, але доводиться говорити
ротом, повним каміння і цвяхів,
ротом, повним крові.
Вимовляти слова замість тих, з кого вийнято душу.
Як довідатися, що вони хотіли сказати?
Говори, поете,
говори, хоч не маєш ніякого права,
а коли стане зовсім нестерпно —
спльовуй кров крізь каміння та цвяхи.
І говори далі.

Серця розчавлене яблуко не тримається купи.
Квіти гордо відкриті до весняного сонця.
Безсоромність природи.
Сором живих.
Гостре каміння слів
у пересохлому роті.

Лілія Бомко
(Львів)

Лілія Бомко – поетка, художниця, літературознавиця. Викладає українську літературу у Львівському національному університеті імені Івана Франка, дослідниця давньої літератури. Написала дисертацію про творчість українського барокового письменника Йоанікія Ґалятовського. Авторка літературознавчих статей про барокове проповідництво та учасниця наукових конференцій у Львові, Києві, Чернігові. Народилася 15 березня 1994 р. у селі Лідихів, на Тернопільщині. Живу у Львові. Пишу поезію та прозу. Деякі твори опубліковані у журналах й альманахах: «М'ята» (2018 р.), «Нова проза» (2018 р.), «Дзвін» (2019 р., 2020 р.), «Молоді голоси» (2021 р.) та інші. Учасниця літературно-мистецьких фестивалів «І», «Книжковий Арсенал» та багатьох поетичних читань.

Маленькі ангели відлітають домів
залишаючи стіни рідної хати
яку розбомбили російські ракети
залишаючи прострелених батьків
душі яких блукають вулицями
і не можуть покинути цей світ
доки не переконаються
що: як на небі, так і на землі
що у Страсний тиждень
справедливий Бог
прийде судити живих і мертвих
гвалтівників
які горітимуть у пекельному огні
і не згоратимуть
доки вічність триматиме невидимий світ.
Маленькі ангели відлітають домів
заховавши під крилами
улюблені іграшки та книжки
хоч хотіли взяти ще й собаку ретривера
але не змогли піднести до райських воріт
бо знесилені вони плакали усю ніч
задубілі від жаху
і від холодних маминих пліч.

Уляна Галич
(Тернопіль)

Уляна Галич – тернополянка, поет і прозаїк, доктор філософії, кандидат історичних наук, літературний критик. Авторка книг «Круки за спиною» (2012), «Посмішка анаконди» (2015), «#епістолярніхроніки» (2017), «Урбамістика» (2017). Учасниця всеукраїнських та міжнародних літературних фестивалів, лауреатка премій. Твори публікувалися в літературній періодиці, журналах та альманахах, на шпальтах спеціалізованих інтернет-ресурсів. З 2014 р. – член Національної спілки письменників України.

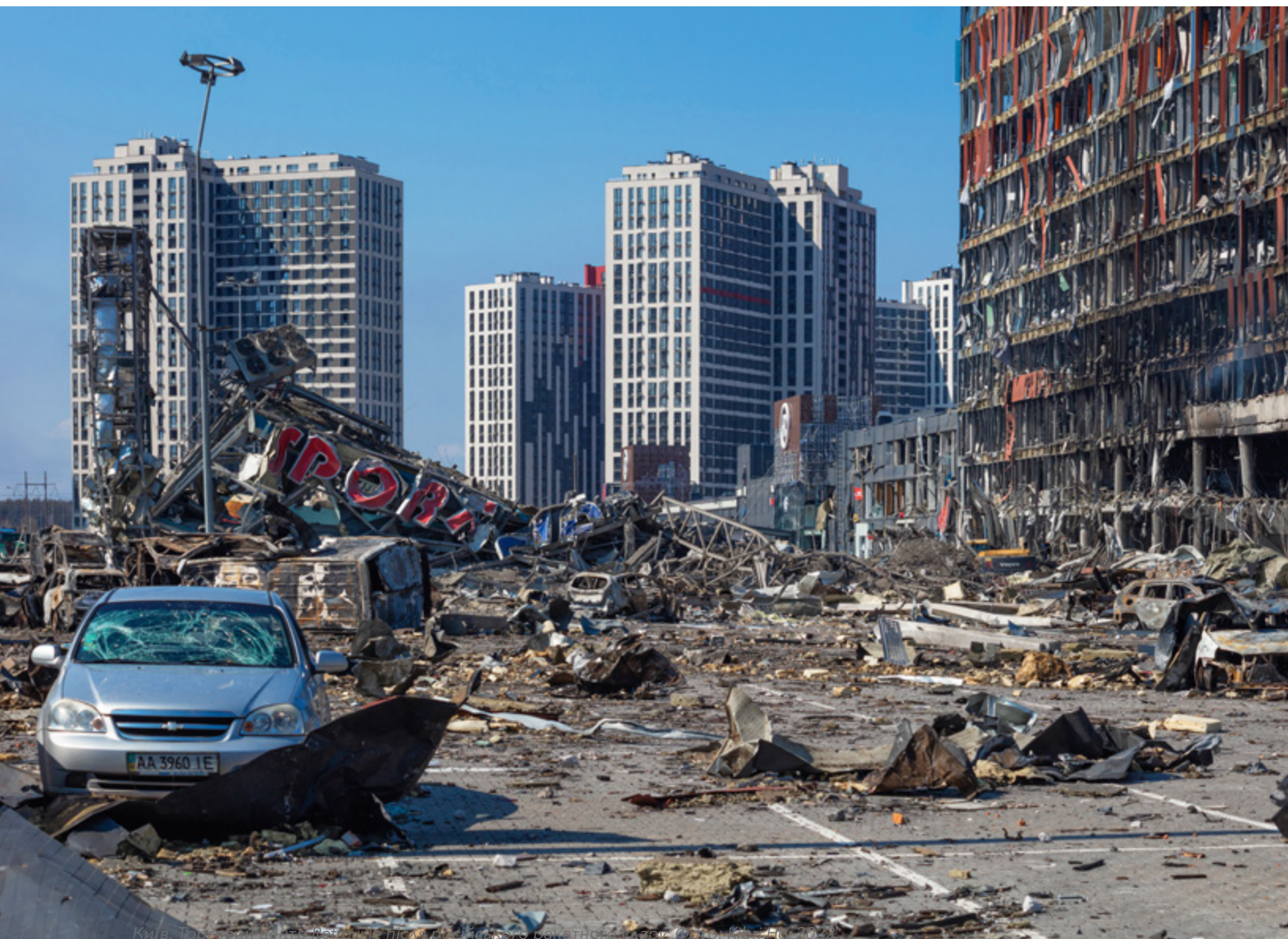
* * *

люди закопують гроші
люди закопують золоті прикраси
люди закопують серця і фотоальбоми
готуються до приходу ворожих військ
готуються до появи хоробрих денацифікаторів
малий Мирон витягує автомат з надійного місця
вуйко Василь чистить свічки у тракторі
баба Текля ліпить вареники і співає про червону калину

ох, дарма ви оце затіяли, хлопчики з Приуралля
поховають вас дуже далеко від дому
очі ваші виклюють круки
чорні круки з давнього Галича
деякі з них іще пам'ятають смак російського м'яса
не так і багато часу минуло
круки дуже живучі
круки дуже злопам'ятні
круки нікуди не відлітають
бо така у них місія – пильнувати периметр
і винищувати паразитів
будьмо круками
чорними тотемами пам'яті та прозріння
копачами могил і санітарами цивілізації
нехай не злякає нікого така прямолінійна
жорстокість
нехай рука не здригнеться
нехай любов стане найефективнішим боєприпасом
любові вистачить всім – приходьте в гості
ноги можете не витирати
захопіть із собою побільше друзів
ця вечірка буде веселою
до ранку дотягнуть не всі

ні, я не тому така хоробра, що закопала найбільше золота
ні, я не тому така сильна, що втратила все, що мала
ні, я не тому зазираю на його сторінку в Фейсбуці,
що досі чекаю звісток – добрих або поганих
я просто знаю – ми разом
а ще це здавалося неможливим
я просто чую ці голоси
постійно, попри виття сирен і плач сусідських дітей
я просто чую ці голоси – ми говоримо
це найдієвіше замовляння
найщиріша молитва
ми – тут
ми – поряд
стоїмо пліч-о-пліч
ми – це не звичайний займенник, не означення множини
це покоління й шеренги, тіні й окраїни
кроки і шепіт посеред ночі
бійтеся нас, бо ми – безтілесні
позбавлені фізичної форми
ми – сутінки розуму
ми – безумовна загибель
навіщо ви притягнули до нас
своє іржаве залізо?
невже не знайшлося кращих ідей як здійснити утилізацію?

бійтеся нас
тремтять перед нами
лякайте нами своїх дітей
народжених посеред алкогольних випарів
ми настільки погані, як ви і думали – і навіть ще гірші
бо тепер ми маємо зброю
тепер ми не наодинці
а найголовніше – ми зреклися мовчання
ми ніколи більше, ніколи знову, ніколи-ніколи-ніколи
не дозволимо собі замовкнути
і навіть у той, найбільш вирішальний,
найстрашніший, останній момент
що ми скажемо богу смерті?
– добрий вечір, ми з України!

Київ. Торговельний центр «Ватра» після обстрілу російським ракетним ударом. Фото: Київ Post, 2022

Галина Крук (Львів)

Галина Крук – українська письменниця, перекладачка, кіносценаристка та дослідниця літератури. Авторка 5 поетичних збірок (*“Мандри у пошуках дому”* (1997), *“Сліди на піску”* (1997), *“Обличчя поза світліною”* (2005), *“Спів/існування”* (2013), *«Доросла»* (2017), книги вибраного в польських перекладах *«Вихідні над Летою»* (2018), а також збірки оповідань *«Хто завгодно, тільки не я»* (2021), за версією конкурсу Best Book Award-2021, найкращої у номінації «Сучасна українська література». Твори перекладені більше ніж на 20 мов.

повертають в автобусі тихих дітей, мовчазних матерів
серед клунків зимового одягу із далеких країв,
де були нещасливими, але в безпеці,
сумними, з очима назад
де щонаочі чекали на транспорт до станцій своїх
і нестерпно хотіли зустріти когось, хоч одного когось
хто потвердить, що їхні міста існували,
що все це не вигадка - дім, намальований дітьми
під сонцем, бо сонце ж уміють усі,
але дім - вже далеко не всі,
але тата чи маму - не всі.
довго вчитись речей довоєнних, умінь попередніх,
ще довше, аніж повертатись додому із різних країн

ще довше, аніж забувати звук вибухів, чийсь крик
передсмертний, порожню баклажку на воду для
всіх,
що у тому підвалі були, що у тому підвалі
лишились.
хлопчик малює kota без ноги,
і людей, що не вийшли, і себе, мовчазного, малює.
червоним фломастером. червоне кричить за усіх,
а чорне усіх, що не вийшли, ховає

автобус везе нас додому крізь ніч попри пам'ять
узбіч
попри страх, що ні міста, ні дому немає

Юрій Тарнавський

Юрій Тарнавський є автором більше ніж 30-ти книжок поезії, прози, п'єс, статей та перекладів українською та англійською мовами. Найновіші твори—роман *Warm Arctic Nights*, що вийшов теж українською та німецькою мовами і збірка вибраних поезій італійською *La Vita in città*. Він—один із засновників Нью-Йоркської Групи. За фахом—інженер та мовознавець, працював кібернетиком, спеціалізованим у Штучнім Інтелекті в компанії ІБМ, як теж професором української літератури та культури в Колумбійському університеті. Вірш "It Is the Rotting of the Corpse" був прочитаний уперше 23 травня, 2022 на фестивалі Jazz Poetry Month в City of Asylum Pittsburgh.

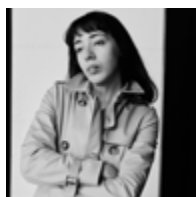
ЦЕ ГНІЄ ТРУП

це гниє труп
це сморід що несеться від нього
це мор який він наносить
це мухи що лазять по нім і дзижчать
це черв'яки що риються в його тілі
це волокна що розлізаються і клітини що сочать
це гниє труп
це кістяки багатоповерхівок що ще стоять
це Бухенвальд міст
це вулиці без людей
це вулиці повні грузу
це порожнє небо що над ними
це нутрощі помешкань що витікають з них
це життя їхніх мешканців що витікають як нутрощі
це нутрощі що витікають з їхніх тіл
це гниє труп
це паради на площі кольору крові
це ряди мертв'яків що маршують гусячим кроком
це ряди трупів на трибуні над ними
це слина що тече з їхніх напівзакритих ротів
це блювота медалей що розтеклася по їхніх грудях
це головний труп посередині них
це бліді калюжі його собачих очей
це пухлизна його стероїдного обличчя
це холод у його старечих колінах
це тремтіння його рук та мозку
це наговпи мертв'яків що кричать ура
це очі мільйонів мертв'яків задивлені в телевізійні екрани
це гниє труп

це людські тіла що лежать долілиць на міських вулицях
це людські тіла що лежать горілиць на міських вулицях
це людські тіла що лежать на своїх боках на міських вулицях
це людські тіла що намагаються пригадати позиції в утробах своїх матерів
це гниє труп
це телефонні дзвінки гвалтівників до своїх жінок
це накази їхніх жінок гвалтувати
це списки бажаного диктовані телефоном
це гниє труп

це крадіж перстенів і обручок і сережок і ланцюжків
це крадіж дитячих медведиків і калатушок
це крадіж дитячого одягу і черевичків
це крадіж дитячих колясок і триколісників
це крадіж дитячих ранців і валізок
це гниє труп
це крадіж айфонів
це крадіж айпедів і десктопів і лептопів
це крадіж телевізорів і пральних машин і холодильників
це крадіж приладів і пілососів і килимів і унітазів
це напис нашкрябаний на стіні «Хто дав вам право жити гарно?»
це гниє труп
це крадіж назви та історії
це крадіж релігії та культури
це крадіж людей і землі
це гниє труп
це вбивства батьків і матерів дітей
це вбивства дітей батьків і матерів
це вбивства дідів і баб і онуків
це вбивства братів і сестер і дядьків і тіток
це вбивства близьких друзів і сусідів
це вбивства незнаних
це гниє труп
це літаки що летять як недокурки з димом заки вдаряються об землю
це кораблі що тонуть як довгі вузькі форми в комп'ютерській грі
це танки що вибухають полум'ям як квадратні форми в комп'ютерській грі
це погнуті тіла танків залишені на дорогах та мостах і в полях та лісах
це зів'ялі дула їхніх гармат
це гниє труп
це тіла солдатів покинуті на дорогах і мостах і в

полях та лісах
це тіла солдатів що намагаються скритися в
плитких могилах
це тіла солдатів що гниють
це гниє труп
це звихнені мозки людей
це люди вкушені скаженою собакою ненависти
це старі баби що вимахують зношеними
червоними прапорам гавкаючи мов собаки
це старі баби з великими собачими іклами в
широко роззявлених ротах
це піна брехні що збилася на їхніх губах
це гниє труп
це країна без завтра
це народ без знання
це мова без слова на правду
це провідники без сорому
це гниє труп
це природний порядок речей
це хід історії
це так кінчаються імперії
це початок початку
це кінець кінця
це гниє труп
це труп

Анна Грувер
(Харків)

Анна Грувер – поетка, письменниця, есеїстка, перекладачка. Народилася 1996 року в Донецьку. Авторка поетичної книжки «За вашим запитом нічого не знайдено» (2019). Тексти перекладалися англійською, французькою, німецькою, польською, чеською, литовською, румунською мовами, івритом. Перекладає з польської і на польську есеї і сучасну поезію, з англійської переклала збірку оповідань Кеті Ферріс «хлопці/дівчатка / boysgirls/» (2021). Лауреатка літературного конкурсу видавництва «Смолоскип» у поетичній номінації (III премія).. До друку готується дебютний роман «її порожні місця» у Видавництві Старого Лева. Вивчає юдаїку в Ягеллонському університеті. На початку війни жила у Харкові. Зараз живе у Львові.

СУХОСТІЙ

східний вітер зриває з мотузок
простирадла та повзунки,
пісні з материнських вуст
куди він жене пил і пір'я, і пух
з занедбаних голуб'ятень і спортивних
майданчиків?
куди жене нас?
якщо ми довго йшли до краю,
хотіли залишитися тут і більше не йти,
але вітер гне спину будинків
вітер підштовхує нас до кордону
тягнемось корінням догори, чуємо у відповідь
гудки заводу,
гудки заводу,
гудки заводу
та вітер у сухому гіллі

Оксана Луцишина

Оксана Луцишина – письменниця, поетка, перекладачка, авторка п'яти поетичних збірок, збірки оповідань, і трьох романів. Лауреатка премій "Гранослов", "Привітання життя", "Благовіст", премії Фондації Ковалевих, премії Львів-місто літератури ЮНЕСКО, та Національної премії імені Тараса Шевченка. Народилася в Ужгороді у 1974 році, пізніше виїхала на навчання у Сполучені Штати, де захистила дисертацію з компаративістики. Викладає українську мову та східноєвропейські літератури у Техаському університеті у місті Остін.

Троянську війну вигадала жінка. Ну бо і хто ж?
Звичайно, вона, здобич царя Менелая, мати його дітей,
лежачи в темряві, рік за роком, за роком,
згадуючи... хоча навіщо було би згадувати
чужого царевича, зальотного принца Паріса,
обійми, що їх, наче хліб у часи голоду,
довелося ділити на багато-багато днів,
і все одно залишатися голодній.
І ось вона лежить у темряві і уявляє
що все було би не так, що насправді
їй би стало снаги утекти. Зачаїтися на дні скрині
(подарунок цариці Гекубі), виступити із неї на
палубі

Київ, Україна, 29 березня 2022 року, волонтери обкладають пам'ятники княгині Ользі, апостола Андрію Первозванному, просвітителям Кирилу та Мефодію мішками з піском, щоб захистити їх від російських ракетних обстрілів. Фото: Мпу-Жее.

корабля, і відчути
океанські вітри, що не зупиняють своєї музики,
своєї свободи.

Що б то було? Як би її зустріла Троя? Хто там
із домочадців Паріса радів би (напевно, Пріам),
хто ходив би похмурий (Гектор, здається? так
звали найстаршого брата?), а потім
потім би вдарили греки - ось сонцесяйний Ахілл
мчить на свої колісниці,
ось Діомед, повелитель - здається - коней,
ось -

Битва триває роки і роки. Немає куди поспішати.
Цариця з дому царя Менелая
може вигадувати кожен крок цього війська,
піднятого заради неї (так же?)
Ніч цариці, Троянська війна -
замість цієї, у темряві, з нелюбов'ю.

Можна собі наснувати щасливе закінчення -

(тільки ж яке? Адже стільки людей
згинуло. Гектор. Ахілл. Деїфоб. І цариця Гекуба.
Астіанакс (немовлятко). Ким тепер буде цариця?
Троянкою? Де царювати?)

Ні, це ж вона вигадала, вигадала все, а насправді
всі живі, і все лише тому, що вона
відмовилася їхати галасвіта за своїм серцем!
ось як усе добре склалося, бачиш -
стільки живих!.. - а ти однаково почувашся
відомщеною...

Троянську війну вигадала жінка. Вигадала,

а тоді почала забувати
ім'я за іменем
битву за битвою

ніч за ніччю

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НТШ-А ПЕРЕВИБРАЛИ ГАЛИНУ ГРИНЬ НА ДРУГУ КАДЕНЦІЮ

Галина Гринь. Фото: Володимир Ткаченко, архів НТШ-А, 2021.

18 грудня 2021 року відбулися Загальні Збори Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, на яких обрано нову Управу. Товариство очолила д-р Галина Гринь. Найстаріша та найавторитетніша українська наукова установа поза межами України, переживши певні внутрішні дискусії, пов'язані із принципами бачення розвитку Товариства та його стратегічного планування, показала, що більшість її членів налаштовані на конструктивну співпрацю зі збереженням високих наукових стандартів з усвідомленням відповідальності щодо майбутнього україністики в Америці та повнокровної діяльності самого Товариства.

Традиційно Загальні Збори НТШ-А відбуваються щотри роки у травні, однак внаслідок пандемії та з огляду на безпеку учасників Зборів було прийнято рішення перенести Збори на грудень 2021. Вкрай важливим для успіху Загальних Зборів НТШ-А був факт, що вони відбулися в подвійному (гібридному) режимі—і за особистої участі великого числа фізично присутніх членів Товариства (їх число—57), в залі у будинку НТШ-А, і водночас в інтернетівському просторі у програмі Зум (zoom,

де було їх ще більше—59). Таким чином усі, хто хотіли брати участь у цих Зборах, навіть з великої відстані і за обставин пандемії, могли це зробити. Усі зареєстровані учасники програми Зум мали змогу вступати і активно брати участь в нарадах і обговореннях і також голосувати за поодинокими питаннями. Особлива заслуга тут наших працівників НТШ-А Володимира Гнатєва, Крістіни Конрой, Маркіяна Добчанського (а також пана Романа Васькова з фірми Roman Digital Media, що відповідала за віртуальний аспект Зборів), які вперше підготували оцей складний і відповідальний вимір сучасного технічного забезпечення якості Загальних Зборів.

Як правило, у день Загальних Зборів засідають наукові Секції, на яких відбувається обговорення багатьох здобутків та проблем наукового світу, а також накреслюються нові плани та напрямки діяльності. Цього разу такі обговорення відбулися у Філологічній (директор – Григорій Грабович), Історично-Правничо-Економічній (Директор – Анна Процик) та Математично-Фізично-Технічній (директор – Роман Брух). В усіх Секціях було стверджено про необхідність припливу нових науковців, посилення наукової праці, яка б виражалася в спільних публікаціях під маркою Товариства та реагуванні на виклики сучасності.

Збори відкрила Президент НТШ-А Галина Гринь, після чого було обрано Президію Зборів у складі: Іванна Білич, Михайло Грицак, Валерій Кучинський та Катерина Наливайко. Президія обрала голову Зборів Катерину Наливайко. Для подальшої роботи Зборів було обрано ряд Комісій: з перевірки Протоколу, Верифікаційну, Номінаційну та Резолюцій.

Згідно зі Статутом, Галина Гринь зачитала список членів НТШ-А, що відійшли у засвіті протягом звітнього періоду, а також список ново-прийнятих.

Президія Загальних Зборів, зліва, стоїть, Катерина Наливайко, сидять, Іванна Білич, Валерій Кучинський, Михайло Грицак, звітує на екрані Олена Ніколаєнко. Фото: Володимир Ткаченко, архів НТШ-А, 2021.

До Зборів було видано Книгу звітів Управи за 2018-2021 рр., в якій поміщено звіти членів Президії, голів Комісій, Осередків, Директорів Секцій, Адміністрації, проведених заходів.

Збори заслухали усні звіти уступаючі Управі, першою виступила Президент Галина Гринь. У звіті увагу було зосереджено на здобутках і певних проблемах Товариства, які були протягом цих непростих трьох років, однак, ствердила вона, продовжувалася наукова, видавнича та громадська діяльність НТШ-А. Конференції, публічні виступи, видання наукових праць, оновлення членства, виведення Товариства на добротний рівень в американському та українському наукових світах – ось основні пріоритети, якими, на переконання Галини Гринь, керувалася Управа під час своєї діяльності за звітний період.

«Як науковий секретар, - сказав у своєму слові Віталій Чернецький, - хочу наголосити, що Товариство, опинившись в складаних умовах ковіду, продовжувало свою діяльність». В. Чернецький відзначив, що не дивлячись на несприятливу ситуацію, НТШ-А проводило різноманітні події, конференції та виступи в віртуальному режимі, продовжувало свою видавничу та стипендійну програми. На його думку, НТШ-А мусить посилювати присутність в академічному науковому світі Америки та України. Він також привернув увагу Товариства до стану діяльності Секцій та загального керівництва науковою діяльністю.

Григорій Грабович, віце-президент та директор Філологічної Секції, зосередив увагу на головних видавничих проектах НТШ-А, що були поставлені перед Товариством минулими Загальними Зборами – продовження проекту Шевченкіяни та започаткування проекту присвяченого Пантелеймонові Кулішеві. На його думку, наукове опрацювання цих центральних постатей української культури та національного відродження, спричиниться до вписування до культурного коду українства важливих акцентів, потреба у яких не зникає й по сьогодні. У своєму слові він торкнувся питання наукових Секцій, зауваживши, що працю у Секціях необхідно поживити та подумати над новими формами їхньої діяльності.

Віце-Президент, делегат до Світової Ради НТШ та директор Історично-Правничо-Економічної Секції Анна Процик торкнулася теми зв'язків з НТШ в Україні, а також проблеми взаємозв'язків Наукових Товариств ім. Шевченка Америки, Канади та Європи, зокрема звернула на осередки в Швейцарії, Польщі та Словаччині. Проінформувала, що очолювана нею Секція влаштувала дві міжнародні конференції, присвячені 100-ій річниці Незалежності України та Акту Злуки.

Фінансовий стан Товариства прозвітувала Віце-Президент та Скарбник НТШ-А Наталя Гончаренко, подавши вичерпну інформацію про доходи та видатки Товариства за останні три роки та виклики на фінансовому ринку під час пандемії. У Книзі звітів подано фінансовий звіт й ствердже-

но, що протягом звітнього періоду активи НТШ-А зросли на 15 відсотків.

Зі своїми звітами виступили також присутні Голови Комісій та Директори Секцій: Юрій Добчанський, Олена Ніколаєнко, Мирон Стахів, Мирослава Знаєнко, Василь Махно, Василь Лопух, Роман Брух, Роман Широков, а також голови Осередків: Дітройтського – Роман Гриців та Філадельфійського – Андрій Шуль.

Після прослуханих звітів та ознайомлення з повнішими варіантами, опублікованими у Книзі звітів, розпочалася дискусія. Зі своїми питаннями, пропозиціями та оцінками виступили Богдан Витвицький, Анна Процик, Андрій Шуль, Лариса Онишкевич, Юрій Добчанський, Аскольд Лозинський, Олександра Грицак, Анна Процик та Леся Калинська. На питання відповідали Галина Гринь, Григорій Грабович, Наталка Гончаренко та Маркіян Добчанський, який розяснив ситуацію з підвищенням в наукових Секціях, пояснив сам процес голосування та проінформував про теперішню кількість членів Секцій.

Заслухавши звіти та дискусію, голова Зборів надала слово Голові Контрольної комісії Романові Куцеві. У своєму звіті Контрольна комісія ствердила, що діяльність Управи 2018-2021 рр. відбувалася згідно Статуту Товариства та юридичних правил штату Нью-Йорк й запропонував уступаючій Управі уділити абсолюторію.

Цього разу було членам Товариства було запропоновано два альтернативні списки Управи на період 2021-2024 рр.: перший, очолюваний Галиною Гринь, та другий, очолюваний Олександром Мотилем. Згідно із принципами демократичного вибору та керуючись діючим Статутом, усі члени НТШ-А могли ознайомитися з програмами та списками потенційних членів Управи, цю інформацію було надруковано в Бюлетені (ч. 51-52, 2021), а також за часом розміщено на сайті Товариства.

Для перевірки протоколу та кількості голосуючих членів на Зборах було обрано Верифікаційну комісію у складі, що включала представників обох лист: Олега Коцюбу та Василя Лопуха. Для того, щоби уникнути суперечливих трактувань результатів виборів до комісії було залучено незалежного експерта фірми Getzel, Schiff, and Pesce, LLP – Майкла Гецеля, якому допомагала головний фінансист Товариства Наталія Гончаренко. У результаті підрахунку голосів Президентом НТШ-А на 2021-2024 рр. було обрано Галину Гринь, за її кандидатуру та запропонований нею список членів нової Управи віддано 77 голосів, за список очолюваний Олександром Мотилем – 66.

Під час Загальних Зборів. Фото: Володимир Ткаченко, архів НТШ-А, 2021.

До нової Управи НТШ-А на 2021-2024 роки увійшли Галина Гринь – Президент, Віталій Чернецький – перший Віце-президент, Йоханан Петровський-Штерн – Науковий секретар, Адріана Гельбіг – Скарбник. Віце-президенти і наукові дорадники – Вірко Балеї, Григорій Грабович, Сергій Плохій та Роман Широков. Протоколярний секретар – Лев Чабан. Голови Комісій: Юрій Добчанський (Бібліотечно-Архівна), Лада Біланюк (Видавнича), Іванна Білич (Дорадчо-правнича), Аскольд Мельничук (Зовнішніх зв'язків), Олександра Грицак (Зв'язків з науковими установами), Олег Коцюба (Інформаційних технологій), Олена Ніколаєнко (Комунікацій), Марта Кічоровська-Кебало (Осередків), Андрій Сороковський (Статутова), Адріана Гельбіг (Стипендійна), Зенон Василів (Фінансова).

Вільні члени – Маргаріта Бальмаседа, Андрій Даниленко, Павло Гінтов, Василь Заячківський, Соломія Івахів, Альберт Кіпа, Мирон Стахів і Оксана Шевель.

Контрольна Комісія: Роман Куц – голова, члени – Леонід Грабовський, Орест Дейчаківський, Катерина Наливайко, Мелянія Нинка.

У своєму слові новобраний президент НТШ-А, Галина Гринь, щиро подякувала усім за довіру й підтримку. Особливі слова вдячності були адресовані Олександрові Мотилеві й Михайлові Грицаку за співпрацю у підготовці програми нарад і забезпеченні колегіальності нарад та Голові Президії Катерині Наливайко і членам за зразкове ведення Зборів. Вона сказала, що перед Товариством та його членами попереду чимало праці у майбутньому, разом із усвідомленням нових можливостей, згідно із поступом науки та суспільства.

ПІВДЕННОАМЕРИКАНСЬКІ НОТАТКИ

Віталій Чернецький

Українська еміграція до Південної Америки розпочалася одночасно із еміграцією до Америки Північної. Перші українські родини прибули до Бразилії у 1872 році, однак масова еміграція до південноамериканського континенту датується 1890-тими роками. З часом у Бразилії та Аргентині утворилися великі українські громади (українці є майже в усіх інших країнах Південної Америки, але інші громади чисельно поступаються). З того часу зв'язки між українцями Північної і Південної Америки пережили періоди як тісної співпраці, так і відносного занепаду. Я давно планував відвідати Аргентину і Бразилію з метою ближчого знайомства і посилення цих зв'язків, але обставини неодноразово відклали цю подорож. Її, нарешті, вдалося здійснити у другій половині травня—на початку червня цього року, коли страшна російська агресія згуртувала українські громади світу, мабуть, як ніколи раніше.

Історично так склалося, що в Південній Америці не було створено осередків НТШ, але там існує кілька українських громадських організацій культурно-освітньої орієнтації, що також докладають зусиль і до наукової праці. Із допомогою д-ра Сергія Ціпка з КІУСу, провідного дослідника південноамериканських українських громад, мені вдалося встановити успішні контакти з декількома провідними українськими громадськими діячами Аргентини і Бразилії. Всі вони зазначали, що я був першим представником північноамериканських українських організацій, які хто-небудь відвідав їх за останні п'ять років; всі були дуже вдячні за увагу і висловлювали сподівання щодо можливостей більш активної співпраці в майбутньому.

Мій приїзд до Буенос-Айреса, першої зупинки подорожі, припав на останні дні Буенос-Айреського книжкового ярмарку, що входить у п'ятірку найбільших книжкових ярмарків світу. Український

стенд на ярмарку існує від його початку у середині 1970-х років, саме завдяки зусиллям місцевої громади. У перші роки української присутності проти нього чинили страшний спротив советські дипломати. Зараз стенд існує завдяки співпраці між українським посольством в Аргентині і двома місцевими організаціями: Українською центральною репрезентацією в Аргентині і Товариством аргентинсько-українських високошкілників. Я був радий відвідати його і поспілкуватися з колегами, що його організували і утримували, зокрема із Олегом Яхном, одним із лідерів Центральної репрезентації і головою Української торгівельно-промислової палати в Аргентині. Пізніше пан Олег також познайомив мене з кількома іншими своїми колегами, а також організував зустріч із одним з провідних аргентинських правників і великим симпатиком України, д-ром Даніелем Сабсаєм (Daniel Sabsay).

В університетах Аргентини наразі, на жаль, не проводиться серйозних досліджень з українських студій, тому наукові і освітні зусилля беруть на себе окремі науковці та українські громадські організації. Я мав приємність зустрітися із д-ром Яремою Таурідським, активним перекладачем українських наукових і освітніх видань на іспанську, що передав декілька своїх книг до бібліотеки НТШ-А. Найбільш розвинутою і активною українською культурно-освітньою організацією в Аргентині є «Просвіта», заснована у 1924 р. Я мав кілька зустрічей з її головою, архітектором Юрієм Данилишиним, двічі відвідавши будинок «Просвіти»: першого разу - тихим вечором, коли була можливість ознайомитись з будинком й побачити, що приміщення бібліотеки і архіву капітально відремонтовано, а вдруге - суботнього дня, коли будинок бував життям, і можна було побачити уроки музики і танцю, покуштувати в кафетерії українських страв, відчутти енергію і відданість українській справі серед присутніх.

Дуже плідною була бесіда із представниками Управи, які висловили глибоку вдячність за контакт і готовність до співпраці у сферах спільного зацікавлення.

Буенос-Айрес також був мені цікавий тим, що там 24 роки свого життя провів один з найвидатніших польських письменників Вігольд Гомбрович. Завдяки колегам із «Просвіти», я зміг відвідати бібліотеку ім. Ігнація Домейка при Польському культурному центрі в Буенос-Айресі та познайомитися не тільки з рідкісними публікаціями і архівними матеріалами гомбровичіани в їхній колекції, але також дізнатись про нещодавні заходи польських колег щодо допомоги біженцям з України і про новий період плідної співпраці, що заступив попередні часи складніших стосунків між цими двома діяспорними громадами.

На відміну від Аргентини, де інтелектуальне і культурне життя передусім сконцентроване у столиці, Буенос-Айресі (хоча у цій великій країні безперечно є багато цікавого і поза ним), сусідня Бразилія є поліцентричною. Більша частина української громади Бразилії живе в штаті Парана на півдні країни, до якого я, на жаль, цього разу не дістався, але я зміг побувати у двох найбільших містах країни - Сан-Паулу та Ріо-де-Жанейро.

Сан-Паулу – індустріальний й інтелектуальний центр Бразилії. Університет Сан-Паулу містить єдину на цілу Південну Америку аспірантську програму зі славистики, де я мав честь виголосити доповідь про сучасну українську літературу. Попри те, що як і в більшості університетів Америки і Європи, русистика за обсягом і потужністю перевищує інші славистичні дисципліни, колеги були дуже прихильно і позитивно налаштовані щодо української літератури і ширших питань, пов'язаних із Україною. Обговорення після доповіді було довгим і жвавим; відчувалося, що їм бракує знань, але не бракує бажання дізнатись більше. Присутні навіть висловили бажання організувати короткі інтенсивні курси з української літератури і культури в їхніх університетських програмах. Маємо також і реальні наслідки у налагодженні контактів між бразильськими видавцями і українськими авторами.

В Сан-Паулу живе найбільша українська громада Бразилії поза Параною; її безперечним лідером є Юрій Рибка, почесний консул України і голова товариства «Соборність». Пан Юрій – знала людина в місті; про його активну промоцію уваги до України, зокрема в контексті російської агре-

Віталій Чернецький і Віра Вовк. Фото: архів В. Чернецького, 2022.

сії, захоплено розповідали університетські колеги. Мое перебування в Сан-Паулу співпало в часі з великим міжнародним благодійним концертотелемарафоном у підтримку України, до якого я мав можливість доєднатися разом із місцевою громадою у приміщенні товариства «Соборність».

На відміну від Сан-Паулу, у більш всесвітньо знаному Ріо-де-Жанейро, хоч він і вважає себе культурною столицею Бразилії (і був офіційною столицею до кінця 1950-х років), українська присутність вичерпується одинокою, але надзвичайно потужною і яскравою фігурою Віри Вовк, славетної українсько-бразильської письменниці й Почесної членкині НТШ-А. Сімнадцять років тому, під час її візиту до США у 2005 році, я мав приємність познайомитись особисто із нею. З того часу ми із пані Вірою регулярно спілкувалися. Для мене великою честю стала можливість відвідати її особисто у Ріо-де-Жанейро під час цієї подорожі. На жаль, у липні прийшла сумна звістка про її відхід у засвіти, отже я став одним з останніх гостей здалека в її домі. У цьому числі вміщено її некролог від Юрія Тарнавського.

Як в Аргентині, так і в Бразилії мене приймали щиро і гостинно; відчувалося щире бажання поживити контакти із українськими установами в США. Думаю, в обох країнах, попри їхню відносну географічну віддаленість, є серйозний потенціал щодо майбутніх проектів. Крім того, важливо не хехтувати обома цими країнами, зважаючи на їхній потенціал, позитивне ставлення до України серед широкого загалу, а також, на жаль, і менш ніж рішуче засудження російської агресії чинним тамтешнім керівництвом. Це буде на користь і тамтешнім українським громадам, і цілому світові.

ВІРА ВОВК (1926-2022)

Юрій Тарнавський

З Вірою Вовк ми, тобто члени Нью-Йоркської Групи, що мешкали в Нью-Йорку (Богдан Бойчук, Женя Васильківська, Патриція Килина, та я) познайомилися мабуть 1959 р., коли вона відвідувала вперше Америку, що робила після цього регулярно протягом багатьох років кожної зими. (В Манггаттані, в українськiм «давнтавнi», проживала чи то її родина, чи добре знайма особа, і вона туди заїжджала.) Мала вона докторат із германістики з Католицького Університету в Ріо Де Жанейро і викладала цей предмет на університеті, а в наші зими саме припадали її літні вакації, то й вона могла виїхати з дому на довше. До першого числа *Нових поезій*, що вийшло 1959 р., як теж і до наступного, 1960 р., вона однак не увійшла, а тільки аж до третього, 1961 р., де було поміщено шість її поезій із ще не виданої збірки *Чорні акації*, що появилася пізніше, цього ж таки року. Не знаю у чому була причина затримки, але може тому, що дві її перші збірки *Юність* (1954) і *Зоря провідна* (1955) аж ніяк не вкладалися до типу поезії, яку ми ісповідували, а радше навпаки, і тільки третя, *Елегії*, що вийшла того самого року, що моя перша, *Життя в місті*, тобто 1956, була вже нам ближче до вподоби. Пам'ятаю, однак, як ми всі сидимо в тій самій алькові в каварні “The Peacock,” що містилася колись на E 4th St в Манггаттані, докладно в тiм самiм місці, де, як відомо, в грудні у 1958 р. була заснована Нью-Йоркська Група, за філіжанками кави, обговорюючи літературні справи. Саме тоді, очевидно, вирішили ми разом з нею про співпрацю та її членство у Групі. Мусіло це бути зимою 1961 р. *Елегій*, і своєю назвою, і класичними темами, і філософсько-медативним стилем наводять до Райнера-Марії Рільке, одної з ключевих постатей німецької літератури, що очевидно, мала величезний вплив на творчість Віри Вовк. (Виїхала вона до Німеччини 1939 р., у віці 13 років, і там закінчила гімназію та розпочала університетські студії.) Але Рільке—відома постать в українській культурі, і тільки вправно орудований вільний вірш робить збірку з української точки погляду новаторською.

Чорні акації, натомість, були цілком оригінальними в своїм звертанні до екзотричних тем, пов'язаних з практично ніколи досі не баченими в українській літературі тропічними краєвидами, топонімам, фльорою, фавною, і т.п.; в поетиці, пригаманній латиномовним літературам; і не менше, в латино-американськiм баченні світу, що просякає більше традиційні, українські теми, розглядані в другій половині книжки. Згадувані екзотичні теми в книжці не обмежені Бразилією, а стосуються й інших країн Південної Америки, таких, як, Мексико, Перу, Чіле, Сальвадор, Гватемала. Все це вкладалося в наше бачення майбутнього української літератури, і було співзвучним із вже виданими нашими творами. Відтоді, Віра Вовк брала участь в усіх виданнях *Нових поезій*, аж до останнього, в 1971 р., як теж у журналі *Світо-вид*, видаванім Групою у співпраці зі Спілкою Письменників України в Києві.

Залишила Віра Вовк по собі чималий літературний спадок—збірки поезій, серед яких, в додатку до вже згаданих, *Любовні листи княжни Вероніки* (1967), *Капна хреста* (1968), *Меандри* (1979), *Мандаля* (1980), *Жіночі маски* (1993), та *Віоля під вечір* (2000); прозові твори, включаючи короткі романи *Духи й дєрвіші* (1956), *Вітражі* (1961), і *Старі нанянки* (1995), і збірки оповідань *Святий гай* (1983), *Карнавал* (1986), та *Калейдоскоп* (2001); ряд драматичних творів; твори для дітей; та переклади, серед яких, українською, антологія модерної португальської та бразилійської поезії *Зелене вино* (1964), *Благовіщення Марії* Поля Кльоделя (1968), та *Гостина старої дами* Фрідріха Дюренматта (1974), і практично безліч перекладів з української на португальську, серед них, антологія модерної української поезії *Girassol* (1966) та *O Cântaro* (1973), і дві антології поезії Нью-Йоркської Групи (1993) і (2008), та третя німецькою (2008).

Померла Віра Вовк 16 липня, 2022, у віці 96 років, в Ріо Де Жанейро, де провела більше, ніж 70 років свого життя. Повік зберігатимемо пам'ять про неї з любов'ю та пошаною.

21.07.2022

WIRA WOWK

from the collection *Black Acacias*

Портрет: Любослав Гуцалюк, 1965

ЧОРНІ АКАЦІЇ

Я не знаю, чия рука колише
Цю сіть, до спочинку урозп'яту,
Де берег, як біле мариво.

Час цідить пісок з долоні в долоню,
І смерть може стукнула легко об шибку
Гілкою чорних акацій.

BLACK ACACIAS

I don't know whose hand it is that sways
This net hung up for rest,
Where the beach looms like a white mirage.

Time pours sand from one hand into the other
And maybe it was death that has gently tapped on the
window pane
With a branch of black acacia.

LARGO DE BOTICÁRIO

Старі ліхтарі подибали
На площу з сухою криницею.
В ліяни замоталась повня.

Пахучий дощ стукоче:
Ксилофон—черепиця
Цвітистої вілли.

Не приноси мені чорних троянд.
Хіба що дамо їх Марії з побожного дерева
В білій церковці на горбі Glória.

LARGO DE BOTICÁRIO

The old streetlamps have shuffled
To the square with the dry well.
The full moon has gotten caught in lianas.

The fragrant rain is drumming away:
The roof of the flowery villa
Sounds like a xylophone.

Don't bring me black roses
Unless we give them to Virgin Mary out of pious wood
In the little white church on the hill named Glória.

ЛАСКА

Сім срібних мечів у грудях:
Марія дає мені свій фіолет
В абсиді, мальованій синькою.

А той, хто мовчав у ритуалах
І в статуях крився,
З листвяних лине подніжків.

GRACE

Seven silver swords in the chest:
Mary gives me her violet color
In the apse, painted blue.

And the One who stayed mute in the rituals
And hid inside statues
Comes out through the slats of the floorboards.

ДОЛЯ

Вічно дихає море.
Чую бризки на лицах,--
Вітер їх стер.

Коли переллеш свою синь,
Згасиш страсну жагу
В криниці моїх очей?

Не стій, як камінна тінь:
Твоє серце б'ється
Об засмагли уста.

Ще не впало між нами
Зерно згоди, а вже виросла там
Темна троянда.

FATE

The sea goes on breathing.
I feel the splashes on my cheeks.
Wind has made them dry.

When will you pour into me your blue,
When will you quench my passionate thirst
In the well of my eyes?

Don't stand there like a stone shadow:
Your heart is beating
Against sun-burnt lips.

The grain of friendship hasn't yet fallen between us
But already a dark rose
Has started blooming.

ЧІЛЕ

Океан ковтнув день.
Сухий вітер пустині
Зубами гієн
На мурах і різьбах.
А місяць медом
На снігах Аконкаґви,
Коли ніч розтягає
Павутиння світел
У далекій долоні.
І вродиться сонце
Гаряче, шалене
З червоного арона.

CHILE

The ocean has swallowed the day.
The dry desert wind
Grates its teeth like a hyena
On walls and carvings.
The moon covers with honey
The snows of Aconcagva
As the night
Spins the cobwebs of lights
In a distant hand.
And a sun will be born,
Hot and wild,
Out of the red lily-like aron.

АНАКОНДА

Може в танку анаконди
Леопард скаменіє агатом,
І зйдуть крилаті міраклі
На кактусах велетенських.
Ах!

Хтось битиме в бубон повні,
І звірі не підуть на чати,
І ляжуть човни на березі.
Тоді ти прийдеш. Відчуєш,
Як очі запалють мох
І вуста орхідей
П'ють солодь трійливої ночі.

ANACONDA

Maybe in the dance of the anaconda
The leopard will turn to agate
And winged miracles will sprout
On the giant cactuses.
Oh!

Someone will pound the drum of the full moon,
And animals will not go hunting,
And boats will lie down on the beach.
Then you will come. You will feel
Eyes setting the moss on fire
And lips of orchids
Drink the honey of the poisonous night.

Translated by Yuriy Tarnawsky

У 2022 році відійшли від нас

Атанас Кобрин (8. III. 1928—5. I. 2022),

Член НТШ-А, громадський та ветеранський діяч, журналіст, адміністратор

Осип Данко (12. VIII. 1922—8. I. 2022),

Дійсний член НТШ-А, науковець-бібліограф, культурно-громадський діяч

Ярослав Пеленський (12. IV. 1929—20 II. 2022),

Дійсний член НТШ-А, професор, історик, автор численних фундаментальних праць, видавець, публіцист, громадський діяч

Віра Андрушків (30. VIII. 1942—18. III. 2022),

Член-кореспондент НТШ-А, професорка, громадська діячка, педагог

Елегія Скочиляс (2. XII. 1940—11. VII. 2022),

Член-кореспондент НТШ-А, професорка, політологиня та соціологиня

Віра Вовк (2. I. 1926—16. VII. 2022),

Почесна членкиня НТШ-А, професорка, поетка, письменниця, перекладачка, літературознавиця, членкиня Нью-Йоркської Групи поетів

Роман Воронка (12. I. 1940—4. IX. 2022) *

Дійсний член НТШ-А, професор, математик, громадський діяч

Володимир Бандера (11. XII. 1932—23. X. 2022),

Дійсний член НТШ-А, професор, економіст, автор наукових праць

Вічна їм пам'ять!

Управа НТШ-А

* У пам'ять свого чоловіка Проф. Романа Воронки його дружина Зірка Воронка переслала даток у сумі \$25,000 на цілі Надзвичайного Фонду НТШ-А на підтримку математиків постраждалих у війні в Україні.

ДОПОВІДІ, ВИГОЛОШЕНІ В НТШ-А

СІЧЕНЬ-ГРУДЕНЬ 2022

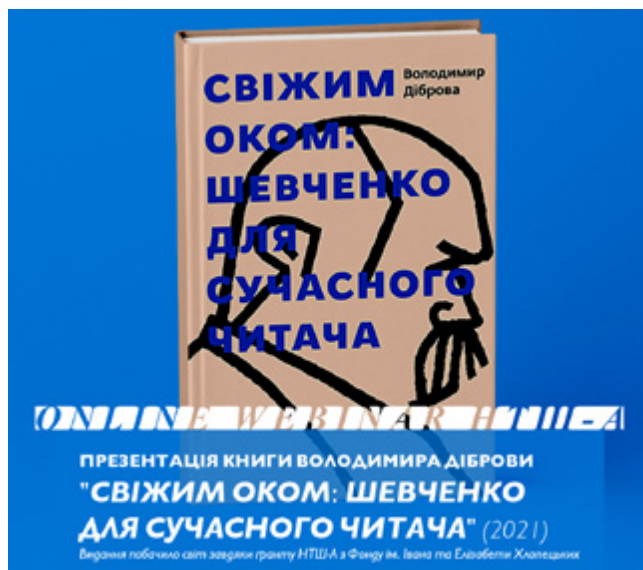
ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИГИ ВОЛОДИМИРА ДІБРОВИ "СВІЖИМ ОКОМ: ШЕВЧЕНКО ДЛЯ СУЧАСНОГО ЧИТАЧА" (2021)

Учасники:

Володимир Діброва, письменник (Гарвардський університет), **Марія Шувалова**, літературознавиця (Національний університет «Києво-Могилянська академія»), **Олександр Боронь**, літературознавець (Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України), **Марія Кінович**, дизайнерка

Модератор: **Василь Махно**

5 лютого (2022)

Тарас Шевченко має багато імен (від патетичного «Кобзаря» до дружнього «Ше») й він постійно присутній у нашому повсякденні (від шкільних підручників до трендів у Тік Ток). Він чи не найбільш знана постать в українській культурі. Що може спонукати нас до читання і перепрочитання Шевченка? Може для того, щоби з'ясувати, чому його твори, написані понад 180 років тому, і досі мають такий потужний вплив? Ця книжка дає просту та переконливу відповідь.

UKRAINE CRISIS: BEHIND THE HEADLINES

A Zoom webinar with

Oxana Shevel, Volodymyr Dubovyk, Andreas Umland, Margarita Balmaceda (chair)

February 7 (2022)

As the threat of an all-out Russian invasion of Ukraine loomed, four prominent scholars of contemporary Ukraine discussed the current security crisis in Russian-Ukrainian relations and the most serious threat facing Europe since the end of the Cold War. Participants of the round table shared their analyses of the situation, assessed the actions of the United States, the European Union states (particularly Germany), and NATO, and examined the motives underlying Russian policy. Ukraine's position and the challenges it was about to face were at the center of the discussion.

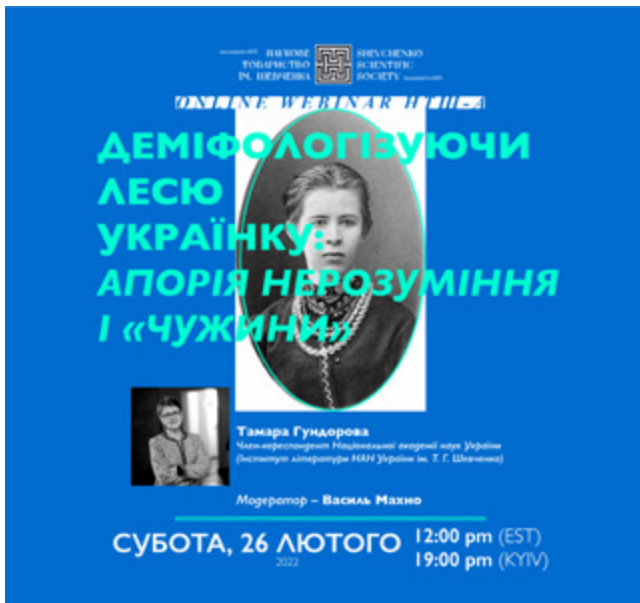
ДЕМІФОЛОГІЗУЮЧИ ЛЕСЮ УКРАЇНКУ: АПОРІЯ НЕРОЗУ- МІННЯ І «ЧУЖИНИ»

Тамара Гундорова

Член-кореспондент Національної академії наук
України (Інститут літератури НАН України ім.
Т. Г. Шевченка)

Модератор: **Василь Махно**

26 лютого (2022)

Тема доповіді пов'язана із підготовленою до друку новою книгою Тамари Гундорової «Леся Українка. Книга Сивілли». Видання готується у видавництві «Vivat». Серед дискусійних питань, про які йде мова - автобіографічність текстів, жіноча культура, екзотизм Лесі Українки, а також взаємозв'язок творчості і хвороби. В центрі дискусії — міфи та символічні образи Лесі Українки в іпостасі «хворої, слабосильної дівчини», «доньки Драгоманова», «туристки», «La Dame d'Esprit». Тамара Гундорова запропонувала своє прочитання топосів «mit Todesverachtung», «лесбійського роману», а також «туристичного погляду» і «чужини» у творчості української письменниці.

THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR AND THE GEOPOLITICAL SITUATION

A Zoom webinar with

Adrian Karatnycky, Valerii Kuchynskiy, Mykola Riabchuk

Moderator: **Markian Dobczansky**

March 9 (2022)

On February 24, 2022, Russia dramatically escalated its war against a sovereign and independent Ukraine, with a full-scale invasion of the country. This constituted the largest military operation in Europe since World War II. In the coming days, Ukrainians confronted this unprecedented act of aggression. Russian armed forces bombarded Ukrainian cities, causing the death of hundreds if not thousands of civilians. At great cost and with heroic resistance, the Ukrainian army was defending the country. Against this background, the participants of the roundtable discussed the progress of the Russian-Ukrainian war, the role of the United States and NATO, the effectiveness of sanctions, and the humanitarian catastrophe facing Ukrainians.

XLII НАУКОВА ШЕВЧЕНКІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

12 березня (2022)

Програма:

Вступ - Альберт Кіпа (УВАН)

Про контексти сакралізації України в українських романтиків

Тарас Кознарський

(Торонтський університет)

Тарас Шевченко та війна в Україні

Григорій Грабович

(НТШ-А/Гарвардський університет)

Поет та імперія (на матеріалі Тараса Шевченка, Миколи Гоголя та Іосіфа Бродського)
Василь Махно (НТШ-А)

Наскрізною темою вступних зауваг і доповідей була війна та різновиди протистояння між українським та російським світами. Під час дискусії Григорій Грабович висловив міркування, що творчість Шевченка – це джерело для усвідомлення наших національних прагнень і поразок, в якому сконденсовано глибинні архетипи нашого буття.

WOMEN AND RUSSIA'S WAR ON UKRAINE

A Zoom webinar with:

Olga Boichak, Christina Olha Jarymowycz, Tamara Martsenyuk, Olena Nikolayenko, Jessica Zychowicz

March 14 (2022)

The roundtable discussed women's experiences of war and women's activism in contemporary Ukraine. In addition, panelists examined ways in which the international community can alleviate human suffering in the war-torn country.

Among other things, Jessica Zychowicz, Director of Fulbright Ukraine, reminded the audience that “the fight for free and fair elections and values that revolutionaries on the Maidan were standing for are still being fought through this war right now.”

MARGARITA M. BALMACEDA RUSSIAN ENERGY CHAINS: THE REMAKING OF TECHNOPOLITICS FROM SIBERIA TO UKRAINE TO THE EUROPEAN UNION

A Zoom webinar with:

Margarita M. Balmaceda (author), Dr. Andrian Prokip, Mr. Oleh Savitsky, Prof. Guido Hausmann, Prof. Steven Seegel
March 19 (2022)

BOOK PRESENTATION

MARGARITA M. BALMACEDA

RUSSIAN ENERGY CHAINS: THE REMAKING OF TECHNOPOLITICS FROM SIBERIA TO UKRAINE TO THE EUROPEAN UNION

New York: Columbia U. Press, 2021.

SATURDAY, MARCH 19 12:00 pm (EDT)

Margarita M. Balmaceda (author)
Columbia University, USA

Dr. Andrian Prokip
University Institute of the Future

Mr. Oleh Savitsky
University of Chicago Center for Work (UCCW)

Prof. Guido Hausmann
Leibniz Institute for East and Southeast European Studies

Prof. Steven Seegel
University of Texas at Austin

Energy entanglements and supply chains involving actors in Russia, Ukraine, and the European Union are key for understanding the sources and directions of Russia's war against Ukraine. Following three energy molecules (natural gas, oil, and coal) as they travel from production in Siberia to final use in Germany, Balmaceda's new book, *Russian Energy Chains* (Columbia U.P., 2021), analyzes these entanglements from the perspective of the threat and temptation embodied in these chains. This presentation highlighted how different aspects of this triangular relationship as discussed in the book play a key role for understanding the current crisis – from the uniqueness of Russian domestic energy politics to the tensions in the EU and German policy affecting their responses to Russia.

ALEXANDER MOTYL DISCUSSES AND READS FROM HIS PUTIN TRILOGY: THE JEW WHO WAS UKRAINIAN, VOVOCHKA, AND PITUN'S LAST STAND

Moderator: **Vitaly Chernetsky**
March 26 (2022)

BOOK PRESENTATION

ALEXANDER MOTYL DISCUSSES AND READS FROM HIS PUTIN TRILOGY: THE JEW WHO WAS UKRAINIAN, VOVOCHKA, AND PITUN'S LAST STAND

SATURDAY, MARCH 26 12:00 pm (EDT)

MODERATOR: **VITALY CHERNETSKY** (UNIVERSITY OF KANSAS)

The Jew Who Was Ukrainian, Vovochka, and Pitun's Last Stand form Alexander Motyl's "Pitun Trilogy." Written between 2011 and 2021, the three novels imagine Mother Russia's extraordinarily great leader's bizarre rise and humiliating fall. Rumor has it that Motyl is planning to write a fourth novel, Pitun Stands Trial.

The author discussed his three novels, read some excerpts, and tried to convey just why he has an obsession with Vladimir Putin.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПОЕТИЧНОЇ ЗБІРКИ ОЛЕКСАНДРА АВЕРБУХА (ТОРОНТО, КАНА- ДА) **ЖИДІВСЬКИЙ КОРОЛЬ** (ДУХ І ЛІТЕРА, 2021)

Учасники:

**Олександр Авербух, Віталій Чернецький,
Остап Кінь та Василь Махно**
Модератор - **Василь Махно**
2 квітня (2022)

У збірці віршів *Жидівський король* Олександр Авербух пропонує, а точніше, вигадує письмо, у якому щільно переплітаються пам'ять і забуття, забування і згадування, відтворення й реанімування. Це заплутана панорама інтимної, приватної історії, що сполучає близькі родинні голоси з голосами цілком чужими, але водночас зрозумілими. Поеднуючи у собі модерністичні традиції з документальним письмом, ці вірші оприявнюють найгостріші проблеми та найбільючіші, непроговорені теми: єврейських катастроф упродовж погромів і під час Голокосту, переміщених остарбайтерів з утраченими домівками, урешті-решт, мови, яка постійно зазнає змін, але повсякчас залишається чи не єдиним інструментом, здатним передавати ці переживання.

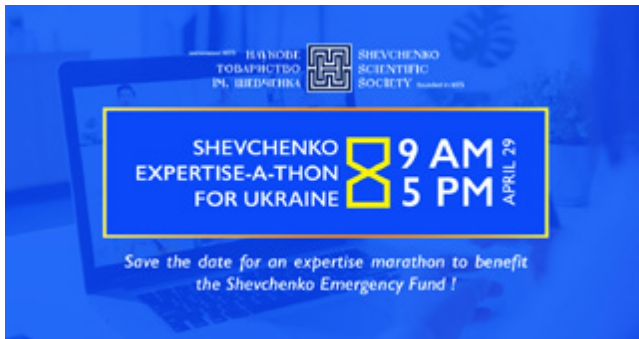
KYIV'S ART REVIVAL, 1985-1993

A Zoom webinar with:
**Olena Martynyuk (author), Alisa Lozhkina,
Asia Bazdyrieva**
Moderator: **Mayhill C. Fowler**
April 16 (2022)

Published by the Rutgers University Press in conjunction with the eponymous exhibition *Painting in Excess: Kyiv's Art Revival, 1985-1993* at the Zimmerli Art Museum, this book reflects upon the transformative moment of perestroika that gave birth to Ukrainian contemporary art and turned Kyiv into a bustling cultural capital. Presenting the book and catalogue were its editor, author and exhibition curator Olena Martynyuk, art historian and research fellow at the Harriman Institute of Columbia University, and two of the book's contributing authors: Alisa Lozhkina, Ukrainian art historian and the author of the book *Permanent Revolution: Art in Ukraine, the 20th to early 21st Century*, and Asia Bazdyrieva, art historian, filmmaker, educator and a co-founder of Geocinema platform. The event was moderated by Mayhill Fowler, associate professor of history at Stetson University and full member of the Shevchenko Scientific Society in the U.S. They discussed how a new art emerged during perestroika in Ukraine and along with a new state, opened a new page in Ukrainian culture.

SHEVCHENKO EXPERTISE-A-THON ON APRIL 29

On April 29, 2022, the Shevchenko Scientific Society in the U.S. (NTSh-A) hosted an eight-hour webinar on Zoom called the Shevchenko Expertise-a-thon to raise funds for scholars impacted by the war in Ukraine. It featured mini-lectures by NTSh-A members and guests, who shared their scholarly expertise or experience as scholars and activists. The event ran from 9 am until 5 pm EDT.

Its purpose was threefold:

- to unite our community in a common purpose of sharing knowledge;
- to highlight Ukrainian voices and expertise
- and to raise money for the Shevchenko Emergency Fund, which will benefit Ukrainian scholars, writers, and artists affected by the war.

The Expertise-a-thon consisted of one-hour thematic segments and included presentations on Ukrainian culture, history, politics, medicine, and science, as well as humanitarian relief, scholar rescue initiatives, and cultural heritage preservation in wartime. All presentations were in English. This event was free and open to the public with a suggested donation of \$50 to the Shevchenko Emergency Fund. The event was the largest scholarly gathering ever of NTSh-A members gathered in one event and one venue.

UKRAINIAN CULTURE IN THE WEST: VISIBILITY, PROBLEMS, AND CHALLENGES

A Zoom webinar with:

Virko Baley, Myroslava Mudrak, Adriana Helbig, Anton Varga.

Moderator: **Markian Dobczansky.**

May 14 (2022)

Roundtable participants discussed the visibility, problems, and challenges of Ukrainian culture in the global and war-time context. They focused on two basic problems facing Ukrainian artists in the context of the present war: What has changed since the beginning of the Russian-Ukrainian war? And what needs to be done for Ukrainian music and fine arts to achieve visibility and recognition?

RELIGION AND THE RUSSO-UKRAINIAN WAR

Panelists:

Nadia Kizenko, *Professor of History, University at Albany*

Orthodox Churches in Russia and Ukraine

Catherine Wanner, *Professor of History, Anthropology, and Religious Studies, The Pennsylvania State University*

Non-Orthodox Churches in Ukraine

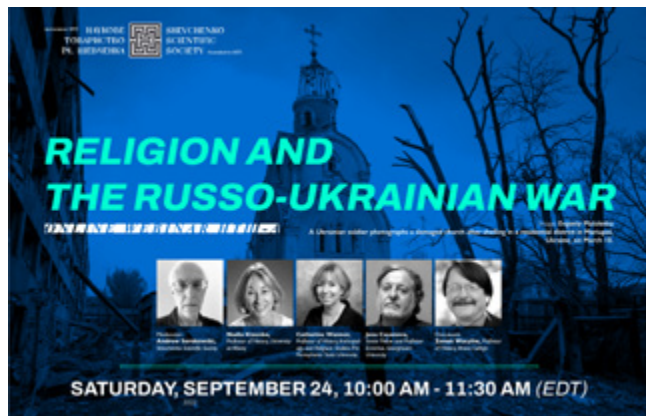
Jose Casanova, *Senior Fellow and Professor Emeritus, Georgetown University*

Global Religious Reactions to the War

Discussant: **Zenon Wasyliv**, *Professor of History, Ithaca College*

Moderator: **Andrew Sorokowski**, *Shevchenko Scientific Society*

September 24 (2022)

On September 24, 2022, the Society presented a round table webinar on “Religion and the Russo-Ukrainian War.” Three panelists and a discussant dealt with an array of religious issues in the conflict. Around seventy-five persons attended by Zoom, in addition to numerous Facebook visitors.

A significant factor in Russo-Ukrainian relations for centuries, religion is a major theme in Russia’s current war against Ukraine. Despite their shared Orthodox Christian heritage, the two nations have developed divergent religious traditions and attitudes. They also differ in their treatment of non-Orthodox churches and of non-Christian faiths, which enjoy considerably greater freedom of action in Ukraine. While Russian leaders have cited religious motives for the war, a variety of Ukrainian churches and other religious organizations have supported their country’s resistance to Russian aggression. The first speaker, Professor Nadia Kizenko of the University at Albany, discussed attitudes in the Russian Orthodox Church (ROC), the Ukrainian Ortho-

dox Church (UOC-Moscow Patriarchate), the recently independent Orthodox Church of Ukraine (OCU), and the Ukrainian Orthodox Church of the Kyivan Patriarchate (UOC-KP). She cited sermons by Russian Patriarch Kirill supporting the war as a defense of Russia from a US-led “new world order” threatening Orthodox Christianity. Professor Kizenko noted opposition to the war by Ukrainian Metropolitan Onufrii of the UOC, as well as by Metropolitan Epifanii (OCU) and Patriarch Filaret (UOC-KP). She considered the likelihood, in view of the UOC’s break with the Moscow Patriarchate last May, of its rapprochement with the OCU. Professor Kizenko concluded by noting that the ROC’s support of the war has resulted in its ecumenical isolation.

Next, Professor Catherine Wanner of Pennsylvania State University spoke on the various non-Orthodox churches and religious groups of Ukraine, many of which are connected to global religious networks. Some of these denominations play a much larger role in political life than their relatively small numbers might suggest. Among these is the Ukrainian Greek-Catholic Church which, being in communion with the Roman Church, affects Catholic-Orthodox ecumenical relations. Professor Wanner argued that despite some equivocal statements, Pope Francis had recently condemned Russia’s war. She then took up the various Protestant denominations -- Evangelical Baptist, charismatic, and Pentecostal, as well as the pacifist Mennonites. She concluded with an account of Jewish and Muslim views.

Professor Emeritus José Casanova of Georgetown University analyzed the effects of the war on the Orthodox world, interreligious and ecumenical dialogue, Vatican diplomacy, and the World Council of Churches. He stressed the importance of Ukrainian Orthodox participation in the latter organization. Professor Casanova noted recent papal statements as well as the role of Ukrainian Greek-Catholic Major Archbishop Sviatoslav.

Commenting on the presentations, Professor Zenon Wasyliv of Ithaca College raised questions about the All-Ukrainian Council of Churches and Religious Organizations, the lack of a Ukrainian Greek-Catholic Cardinal, the role of Transcarpathia, and other issues. Questions from the audience touched, among other topics, on Orthodox opposition to a Greek-Catholic patriarchate in Kyiv, and the activity of military chaplains in the Ukrainian armed forces. Andrew Sorokowski moderated the round table.

Andrew Sorokowski

FULBRIGHT UKRAINE AND THE SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY UNITE FOR UKRAINIAN SCHOLARSHIP: AN EVENING OF SPEAKERS AND AN EXHIBIT FEATURING UKRAINIAN STUDENTS, SCHOLARS AND ARTISTS

Opening remarks:

Halyna Hryn

President, Shevchenko Scientific Society in the US

Jessica Zychowycz

Director, The Fulbright Program in Ukraine

October 1 (2022)

The poster features a blue background with a faint image of a city street. At the top left, it says 'НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА' and 'SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY' with a logo. In the center, there is a circular logo for the Fulbright Program celebrating its 30th anniversary (1949-2022). The main title is 'FULBRIGHT UKRAINE AND SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY UNITE FOR UKRAINIAN SCHOLARSHIP: AN EVENING OF SPEAKERS AND EXHIBIT FEATURING UKRAINIAN STUDENTS, SCHOLARS, ARTISTS'. Below this, three speakers are listed with their photos: Natalia Otrishchenko (Fulbright visiting scholar, Department of Sociology, Columbia University), Misha Tyutyunik (Fulbright Alumnus - Ukraine 2018-2019 - Public Art/Murals), and Iryna Tofan (Fulbright Graduate Program, Museum Studies, New York University). At the bottom, it states 'SATURDAY, OCTOBER 1 (2022), 5 PM' and 'at the Shevchenko Scientific Society, 83 Fourth Ave (between 9th and 10th Streets) New York, NY 10003'.

Presentations:

Planning Urban Future in Times of Uncertainty

Natalia Otrishchenko

Fulbright visiting scholar, Department of Sociology, Columbia University

Public Art: A Connection to the People

Misha Tyutyunik

Fulbright Alumnus - Ukraine 2018-2019 - Public Art/Murals

Why Does Museum Digitization in Ukraine Matter?

Iryna Tofan

Fulbright Graduate Program, Museum Studies, New York University

The brutal, genocidal Russian-Ukrainian war has not spared Ukrainian scholarship and the arts. Many institutions are being destroyed and thousands of Ukrainian scholars and artists find themselves displaced both inside and outside the borders of their homeland. Still others are making the ultimate sacrifice, fighting on the front lines. It is essential to the mission of the Shevchenko Scientific Society and the Fulbright program that Ukrainian scholarship and arts continue to thrive. To that end, we joined forces to present an evening of lectures and an art exhibition featuring Fulbright fellows, as Fulbright Ukraine celebrates its 30th anniversary and the Shevchenko Scientific Society reports on its Emergency Fund, which has already disbursed its first 50 awards to Ukrainian scholars in need. The Shevchenko Society hosted several dozen Ukrainian scholars now placed at various universities in the New York area, as well as Fulbright alumni, Shevchenko Society members, and members of the New York community who attended. We trust that our gathering of organizations, scholars, and artists from around the world will continue to nurture the support that Ukraine now so desperately needs. We deeply appreciate all the support that was offered. All of our proceeds were allocated to scholars and artists in Ukraine.

ЗУСТРІЧ З УКРАЇНСЬКИМ ПИСЬМЕННИКОМ ВОЛОДИМИРОМ РАФЕЄНКОМ

Модератор: **Марія Генкін** (*Razom for Ukraine*)
21 жовтня (2022)

Володимир Рафеєнко – український письменник, поет, перекладач і літературний критик, який змушений був залишити рідний Донецьк. 2018 року він написав «Мондегрін: Пісні про смерть і любов» – роман про тих, кого статистика сухо називає «вимушено переміщеними особами». Це – роман про складнощі побудови нового життя, про шок від втрати і жаль за тим, що знав і любив.

Роман особливий ще й тим, що для автора це перший твір українською: Рафеєнко опанував українську настільки, що написав нею – без перебільшення – видатний роман, в якому він описав як перехід на українську сприяє повній перебудові світогляду людини.

В лютому 2022, Володимир з сім'єю опинився під окупацією в Бучі. Результатом цього досвіду стала повна та остаточна відмова від російської мови. Під час зустрічі письменник відповів на чисельні запитання, які стосувалися мови, війни та українсько-російських стосунків.

СТАНІСЛАВ АСЕЄВ. СВІТЛИЙ ШЛЯХ. ІСТОРІЯ ОДНОГО КОНЦТАБОРУ. ПРЕЗЕНТАЦІЯ АНГЛОМОВНОГО ВИДАННЯ.

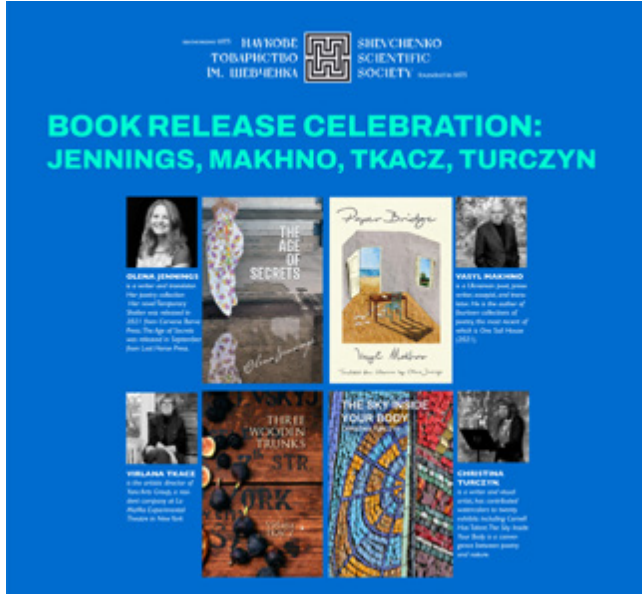
Вступне слово – **д-ра Олега Коцюби**, керівника видавничих проєктів УНІГУ
29 жовтня (2022)

Станіслав Асеєв – журналіст і блогер, член Українського ПЕН-клубу. Понад два з половиною роки перебував у полоні російських гібридних сил в окупованому Донецьку. В'язниця, що насправді є концтабором, де застосовують моторошні тортури, діє в сучасній Україні. За тюремним парканом немає жодних законів, тут зовсім інше життя: у приниженні, страху й непевності, з ранами та слідами опіків на тілі, з болем від переламаних кісток і часто — від зламаної волі й свідомості. Щоб вижити в пеклі концтабору, журналіст Станіслав Асеєв написав цю книжку — відверту, емоційну, глибоку, в якій питань більше, ніж відповідей, бо життя людей після звільнення з полону назавжди розділилося на «до» і «після».

BOOK RELEASE CELEBRATION: JENNINGS, MAKHNO, TKACZ, TURCZYN

December 10 (2022)

In celebration of poetry books released in 2022, the Shevchenko Scientific Society presented an evening of readings by the four poets. Olena Jennings read from her collection *The Age of Secrets* (Lost Horse Press). Vasyl Makhno read from his *Paper Bridge*, translated by Jennings (Plamen Press). Virlana Tkacz read from her *Three Wooden Trunks* (Lost Horse Press), poems about memory and Virlana’s family in America. Christina Turczyn read from her *The Sky Inside Your Body* (Poets of Queens Press and Yara Arts Group), which she describes as a convergence between poetry and nature.

20TH CENTURY UKRAINIAN NATIONALISM AND MEMORY POLITICS

A Panel Discussion with
**Alexander Motyl, Myroslav Shkandrij, and
Bohdan Vitvitsky**

Moderator: **Alexander Motyl**
December 17 (2022)

Twentieth-century Ukrainian nationalism, in particular the Ukrainian underground known as the OUN (Organization of Ukrainian Nationalists) and UPA (The Ukrainian Insurgent Army), has in the last two decades been the subject of numerous books, articles and conferences. Both negative and positive views have been voiced about them. The panel offered thoughts about how to unpack and explain these conflicting assessments and their historical and political significance.

НТШ-А ВІДКРИЛО АКАДЕМІЧНИЙ СЕЗОН

Виставка робіт Михайла Тютюнника а також видань НТШ-А. Фото: Justin Warsh, архів НТШ-А, 2022.

1 жовтня 2022 у Науковому Товаристві ім. Шевченка в Америці відбулося відкриття нового академічного сезону. Цього разу із Фулбрайтівською Програмою в Україні, яка відзначає тридцятиліття від дня заснування. Оскільки російсько-українська війна вплинула на усі сфери життя в Україні, то академічна й творча спільноти також зазнали непоправних змін та втрат. Ось чому вечір було приурочено збиранню коштів для Шевченківського Надзвичайного Фонду з метою допомоги колегам в Україні. Шевченківський Фонд було засновано у квітні 2022 року і розроблено концепцію щодо процесу призначення стипендій. На нині Надзвичайний Фонд НТШ-А уже виплатив 50 тисяч доларів, що надійшли від різних жертводавців та анонімного добродія. Також Товариство вирішило, що до кожного зібраного долара додаватиме долар зі своїх спеціальних фондів, щоби максимально покрити мережу потребуючих колег.

Власне програму виступів під час збирання коштів було укладено із залученням колишніх та теперішніх стипендістів Фулбрайта, до якої увійшли наукові доповіді Наталі Отріщенко, стипендіятки Фулбрайта при Колумбійському університеті в ділянці соціології, Михайла Тютюнника, відомо-

го художника-монументаліста, який провів стажування в Україні по програмі Фулбрайта у 2018–2019 рр, де створив серію муралів для державних установ та Ірини Тофан, музеєзнавиці, стипендіятки Фулбрайта яка навчається в аспірантурі New York University (NYU), та мистецька виставка Михайла Тютюнника і музичний виступ джазового піаніста та композитора Юхима Чупахіна.

Програму відкрила Президент НТШ-А Галина Гринь, яка висловила сподівання, що покликання наукових іституцій у часи російсько-української війни, у першу чергу, полягає у підтримці та збереженні наукового та творчого потенціалу України. Для цього є різні способи підтримки, одним із них тісніша співпраця поміж науковими установами, а також інші дієві способи, зокрема заснування стипендійних фондів та призначення наукових стипендій.

Джесіка Зихович, Директор Програми Фулбрайта в Україні, зупинилася у вступному слові на діяльності Фулбрайта та сучасній ситуації щодо академічних програм в Україні. На її думку, науковий обмін вкарай важливий для таких перехідних суспільств, яким бачиться поки що українське. Вона згадала історію Програми Фулбрайта в Україні

та наголосила на здобутках, в першу чергу у сфері вільного академічного обміну. Сьогоднішня праця Фулбрайтівської програми в Україні ускладнюється війною та усіма з нею пов'язаними проблемами. «Однак, - наголосила Джесіка Зихович, - не зважаючи на тимчасові труднощі, нам вдалося спровести переможців програми до американських університетів для проходження стажування та навчання». Запрошені доповідачі поділилися своїми науковими і творчими здобутками. Зокрема Н. Отріщенко, виголосила доповідь «Планування міського майбутнього у перехідні часи», в якій спробувала поміркувати над структурою майбутнього планування українських міст, які з 24 лютого 2022 року зазнають масштабних руйнувань. Зазначивши, що постійні артилерійські обстріли, сотні ракет і бомб знищують людські життя, житло, інфраструктуру, комунальні послуги, природу, соціальну та просторову організацію в цілому. А про майбутнє повоєнної України потрібно думати вже сьогодні.

Митець Михайло Тютюнник, чию виставку можна було оглянути перед початком доповідей, розповів про «Публічне мистецтво та його зв'язок із людьми». Зокрема він сказав : «Для людини, яка

Юхим Чупахін. Фото: Justin Warsh, архів НТШ-А, 2022.

Зліва, Наталія Отріщенко, Михайло Тютюнник, Джесіка Зихович. Фото: Justin Warsh, архів НТШ-А, 2022.

народилася в Україні та провела своє дитинство в Києві, для мене було важливо повернутися та відновити зв'язок зі своїм корінням, а також розвинути зв'язок із землею та людьми через свою публічну мистецьку практику. Протягом року навчання за програмою Фулбрайт в Україні та до теперішнього часу мені пощастило працювати з багатьма українськими громадами, кураторами, істориками та місцевими чиновниками, щоб створити масштабні стінописи, які прославляють українську культуру, історію та людей». Ірина Тофан, виконуючи магістерську програму, запропонувала присутнім тему свого виступу під назвою «Чому важливо оцифрувати українські музеї?». На її думку, лише 1–2% музейних колекцій в Україні експонується у постійній експозиції, зважаючи на наявну експозиційну площу, а тисячі творів мистецтва, здебільшого доступні виключно працівникам або науковцям, І. Тофан зазначила, що ці колекції не тільки не доступні для ширшого загалу, вони зрештою – потребують особливих умов для збереження. Власне, оцифрування усіх музейних колекцій допомогло б їх зберегти та поширити про них інформацію.

Завершив програму музичний виступ Юхима Чупахіна твором Мирослава Скорика «Мелодія», та власною композицією на мотив народної пісні «Подільночка». Виставку творів М. Тютюнника можна оглянути у будинку НТШ-А до кінця місяця, а також придбати картини. Запрошуємо українську громаду слідкувати з нашими оголошеннями, відвідати відновлений будинок НТШ-А та виставку наших видань, а також скласти пожертви на Надзвичайний Фонд для підтримки науковців і митців в Україні.

НОВІ ВИДАННЯ ЧЛЕНІВ НТШ-А

Krzysztof Czyżewski, *Toward Xenopolis: Visions from the Borderland*, edited by Mayhill C. Fowler with a foreword by Timothy Snyder. (Rochester: University of Rochester Press, 2022).

How do we build civil society? How does a society repair itself after violence? How do we live in a world with others different from ourselves? These questions lie at the heart of Krzysztof Czyżewski's writing and his work with Fundacja Pogranicze, the Borderland Foundation, at the border of Lithuania, Poland, and Belarus. Writing from the heartland of Europe's violence and creativity, Czyżewski seeks to explain how we can relate better to each other and to our diverse communities. Building on examples of places and people in Eastern Europe, Czyżewski's essays offer readers concepts such as the invisible bridge, the nejmar (the bridge-builder), and the xenopolis (the city of others), which create community throughout the world. The three sections of the book—concepts, places, and practices—show how this cultural work bridges the divide between concepts and practices and offers a new map of Europe. Ultimately, Czyżewski hopes we can all move towards xenopolis, towards the understanding that others are, in fact, ourselves. This book offers an introduction to Czyżewski's work, framed by specialists in East European history.

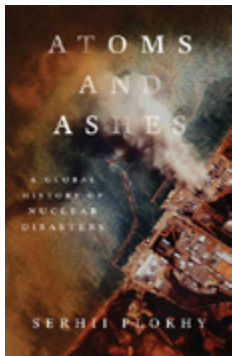
Emily Channell-Justice. *Without the State: Self-Organization and Political Activism in Ukraine*. University of Toronto Press, 2022. 302 pp.

Without the State explores the 2013–14 Euromaidan protests – a wave of demonstrations and civil unrest in Ukraine – through in-depth ethnographic research with leftist, feminist, and student activists in Kyiv. The book discusses the concept of “self-organization” and the notion that if something needs to be done and a person has the competence to do it, then they should simply do it. The widespread adoption of self-organization encouraged Ukrainians to rethink their expectations of the relationship between citizens and their state. The book explains how self-organized practices have changed people's views on what they think they can contribute to their own communities, and in the wake of Russia's renewed invasion of Ukraine in 2022, it has also motivated new networks of mutual aid within Ukraine and beyond. Based on ethnographic fieldwork, including the author's first-hand experience of the entirety of the Euromaidan protests, *Without the State* provides a unique analytical account of this crucial moment in Ukraine's post-Soviet history.

Jurij Tarnavs'kyj,
La vita in città, A cura
di Lorenzo Pompeo.
Elliot Edizioni. 2021,
237 pp. [Вибрані поезії,
переклад італійською
Льорензо Помпео]

Yuriy Tarnawsky, *Life in the City, Poems*, compiled and translated from Ukrainian into Italian by Lorenzo Pompeo, 237 pp, 19.77 Euro, Elliot Edizioni, 2021. The book contains a selection of Yuriy Tarnawsky's early poetry from the first volume of his collected poems, *Poems about Nothing and Other Poems on the Same Subject*. Collections included: *Life in the City, Afternoons in Poughkeepsie, Without Spain, Ye-Ye Songs, Wine and Pus*, and *Poems about Nothing*.

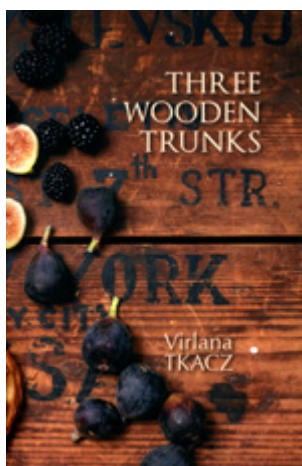
Serhii Plokhy. *Atoms and Ashes: A Global History of Nuclear Disaster.*
New York: W. W. Norton & Company, 2022
368 pp.

In *Atoms and Ashes*, Serhii Plokhy recounts the dramatic history of Three Mile Island and five more accidents that have dogged the nuclear industry in its military and civil incarnations: the disastrous fallout caused by the testing of the hydrogen bomb in the Bikini Atoll in 1954; the Kyshtym nuclear disaster in the USSR, which polluted a good part of the Urals; the Windscale fire, the worst nuclear accident in the UK's history; back to the USSR with Chernobyl, the result of a flawed reactor design leading to the exodus of 350,000 people; and, most recently, Fukushima in Japan, triggered by an earthquake and a tsunami, a disaster on a par with Chernobyl and whose clean-up will not take place in our lifetime.

Vasyl Makhno.
Paper Bridge.
Translated by Olena
Jennings; with an
introduction by Ilya
Kaminsky.
Plamen Press, 2022.
140 pp.

Paper Bridge is the third bilingual collection by Ukrainian poet Vasyl Makhno, a “master of the contemporary Ukrainian Ballad, who builds a lifeline for the broken-hearted wanderers, homeless heartbreakers, hopeless romantics, and helpful ironists,” in the words of Valzhyna Mort, winner of the Griffin Poetry prize. Makhno’s bridge extends to us all, serving whatever purpose we need it to, as Lidijia Dimkovska, author of *A Spare Life*, writes, “it is a bridge that can burn or resist... but it is a witness to the existence of a traveler through souls, bodies, and spirits, through our own subconsciousness.” With this outstanding collection of poems, Makhno is able to preserve an “envious spiritual equilibrium...one that grinds out the music even in the toughest of days, a music that survived the twentieth century and keeps alive in the new horrors of the twenty-first,” in the words of Los Angeles Book Prize winner Ilya Kaminsky, “and now despite it all, even in his room in New York City away from Ukraine, [Makhno] can still hear how ‘old age sings’ how it ‘nervously forces the music into a rhythm,” and how ‘it might falter, but it plays again.”

Virlana Tkacz.
Three Wooden Trunks.

Lost Horse Press, 2022.
104 pp.

Virlana Tkacz is a literary translator and a scholar of Ukrainian modernism. She is the recipient of two Fulbright Fellowships, the National Theatre Translation Award, The Agni Review Poetry Translation Prize, and three NYSCA grants for her translations with Wanda Phipps. In 2020, their translation of poems by Serhiy Zhadan, *What We Live For*, *What We Die For*, was published by Yale University Press. She a theatre director and head of Yara Arts Group, a resident company at La MaMa Experimental Theatre in New York City has created 37 original productions. *Three Wooden Trunks* is a collection of poems about memory and the poet’s Ukrainian roots, and of the poet’s family’s pursuit of a sweeter, easier life in America.

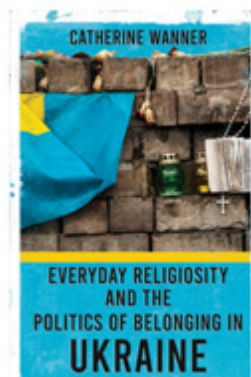

Oleh Lysheha. *Dream Bridge: Selected Poems.* Translated from the Ukrainian by Virlana Tkacz and Wanda Phipps.

Lost Horse Press, 2022.
174 pp.

Dream Bridge: Selected Poems by Oleh Lysheha is the tenth volume in the Lost Horse Press Contemporary Ukrainian Poetry Series. Oleh Lysheha creates worlds in which horses drawn on Paleolithic caves speak their truths and the glance of a swan can transform a lost soul. Each poem leads us down an invisible path that keeps shifting, transforming us and our ideas

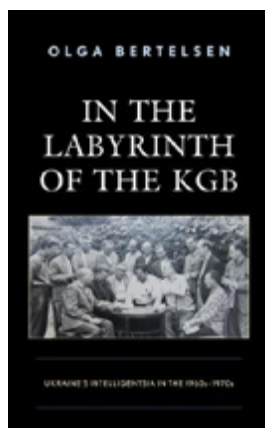
of poetry, together with the story. In the 1970s Oleh Lysheha was expelled from Lviv University for translating modern American poetry and was sent to serve in the Red Army in the Buryat Republic of Siberia. There he found his lifelong interest in Asian and indigenous cultures. Known as a “poets’ poet,” Lysheha’s poems were also used by Yara Arts Group, as texts for theatre pieces. In a concluding essay in the book, Artistic Director Virlana Tkacz, relates the story of the translations she created with Wanda Phipps collected in this volume and the productions she staged with them at La MaMa Experimental Theatre in New York.

Catherine Wanner.
Everyday Religiosity and the Politics of Belonging in Ukraine.

Ithaca: Cornell University Press, 2022.
246 pp.

If Ukraine is “ground zero” in the tensions between Russia and the West, religion is an arena where the consequences of conflicts between Russia and Ukraine keenly play out. Vibrant forms of everyday religiosity pave the way for religion to be weaponized and securitized to advance political agendas in Ukraine and beyond. These practices, Catherine Wanner argues, enable religiosity to be increasingly present in public spaces, public institutions, and wartime politics in a pluralist society that claims to be secular. Based on ethnographic data and interviews conducted since before the Revolution of Dignity and the outbreak of armed combat in 2014, Wanner investigates the conditions that catapulted religiosity, religious institutions, and religious leaders to the forefront of politics and geopolitics.

Olga Bertelsen. *In the Labyrinth of the KGB: Ukraine's Intelligentsia in the 1960s-1970s.*

Lexington Books, 2022.
370 pp.

This book focuses on the generation of the sixties and seventies in Kharkiv, Soviet Ukraine, a milieu of writers who lived through the Thaw and the processes of de-Stalinization and re-Stalinization. Special attention is paid to KGB operations against what came to be known as the dissident milieu, and the interaction of Ukrainians, Jews, and Russians in the movement, their personal friendships, formal and informal interactions, and the ways they dealt with repression and arrests. This study demonstrates that the KGB unintentionally facilitated the transnational and intercultural links among the Kharkiv multi-ethnic community of writers and their mutual enrichment. Post-Khrushchev Kharkiv is analyzed as a political space and a place of state violence aimed at combating Ukrainian nationalism and Zionism, two major targets in the 1960s–1970s. Despite their various cultural and social backgrounds, the Kharkiv literati might be identified as a distinct bohemian group possessing shared aesthetic and political values that emerged as the result of de-Stalinization under Khrushchev. Archival documents, diaries, and memoirs suggest that the 1960s–1970s was a period of intense KGB operations, “active measures” designed to disrupt a community of intellectuals and to fragment friendships, bonds, and support among Ukrainians...

Solomiya Ivakhiv. *Poems & Rhapsodies.*

Centaur, 2022.
Format: Audio CD
Solomiya Ivakhiv (*Violin*),
National Symphony
Orchestra of Ukraine
Volodymyr Sirenko (*Conductor*)

The album *Poems & Rhapsodies* was produced in collaboration with the Ukrainian Institute of America, the University of Connecticut, and the State Department–US Embassy in Ukraine.

This album, recorded in Kyiv, Ukraine, with the National Symphony of Ukraine and Volodymyr Sirenko, conductor, is a collection of programmatic works for violin and orchestra and includes the thrilling *Carpathian Rhapsody* by Myroslav Skoryk, the beautiful Poem for violin and orchestra in D minor by Anatol Kos-Anatolsky, the evocative and ethereal sound of Ralph Vaughan Williams’ *The Lark Ascending*, Grammy-award winning composer Kenneth Fuchs’s *American Rhapsody*, *Poème symphonique* by Ernest Chausson, and *La Muse et le poète* by Camille Saint-Saëns (recorded with Sophie Shao, cello).

The album has been aired by New England Public Media, WRTI, CJAM FM, WDAV, WPRB and has received critical acclaim by such publications as Gapple-gate Classical and Cinemusical. It was in top releases on NPR, Spotify, WQXR, SiriusXM Symphony Hall.

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЧЛЕНІВ НТШ-А

Публікації, доповіді та конференції

Марко Андрейчик

Публікації:
Rafeyenko, Volodymyr. *Mondegreen: Songs About Death and Love*. Translated by Mark Andryczyk. Cambridge: Harvard Ukrainian Research Institute, 2022.

Rafeyenko, Volodymyr. “*Mondegreen: Songs About Death and Love* (An Excerpt)” Translated by Mark Andryczyk. *Harriman Magazine* (Fall 2021): 52-61.

“Ukrainian Culture and the War in the Donbas.” *East/West: Journal of Ukrainian Studies Special Issue*. Vol. 9, no. 1 (Spring 2022). Guest-edited by Mark Andryczyk.

Documentary film *Chubai: Speaking Again*. Directed by Mykhailo Krupievsky. English Translation by Mark Andryczyk. Film Plus Productions (Kyiv). January 22, 2022.

Andrukhovych, Yuri. “Lviv, Always.” Translated by Mark Andryczyk. *Ukrainian Literature: A Journal of Translations* (vol. 6, 2021).

Yatskiy, Mykhailo. “The Girl on the Black Horse.” Translated by Mark Andryczyk. *Ukrainian Literature: A Journal of Translations* (vol. 6, 2021).

Yatskiy, Mykhailo. “The Child’s Breast in the Violin.” Translated by Mark Andryczyk. *Ukrainian Literature: A Journal of Translations* (vol. 6, 2021).

Malkovych, Ivan. “I Gaze At My Mountains.” Translated by Mark Andryczyk and Yaryna Yakubyak. *Alpinist* (Summer 2022), 97.

Four interviews and participation in three events (Center for Fiction in New York and two at Harriman Institute, Columbia University)

Михайло Андрець

Received the “Innovative Archives Award” together with the Ukrainian History and Education Center (UHEC) from the New Jersey Caucus of the Mid-Atlantic Regional Archives Conference (MARAC). The citation noted the rapid shift in focus to education and advocacy in response to the Russian invasion of Ukraine and how an archive can serve the community it represents at a time of crisis.

Лідія Боднар-Балагутрак

Fulbright US-Scholar Program Award (2022–2023) for a collaborative study of socially and politically informed art created by contemporary Ukrainian artists. Originally designated for Ukraine, it was reassigned to the University of Fine Arts in Poznan, Poland, due to the war.

Роман Брух

Method of Calibration using Master Calibration Function. U.S. Patent application No. 17/xxx,xxx, 2022.

Кетрін Ваннер

“Cultivating An Empathic Impulse in Wartime Ukraine” co-authored with Valentyna Pavlenko, in Daniela Peluso and Francesca Mezzenzana, eds., *Interdisciplinary Conversations on Empathy and Radical Othering*. London: Routledge, 2022.

“Sectarian Traitors?: Factors that Supported and Thwarted Conversion among Baptist Communities under Two Regimes in the Early Twentieth Century,” *Review of Ecumenical Studies* 22, no.1 (2022): 41-63. DOI:10.2478/ress-2022-0004.

“Parallel Pilgrimage: Reflections on the Space/Time of Shrines, with Bruce Grant, A. Azfar Moin, Catherine Wanner, Wei-ping Lin, Ismail Fajrie Alatas, and Michael Christopher Low,” *Comparative Studies in Society and History*. In Dialogue series. July 22, 2022. <https://cssh.lsa.umich.edu/2022/07/22/parallel-pilgrimage-reflections-on-the-space-time-of-shrines-with-bruce-grant-a-azfar-moin-catherine-wanner-wei-ping-lin-ismail-fajrie-alatas-and-michael-christopher-low/>

Co-editor with Nancy Ries, *Society for Cultural Anthropology Hot Spots*, Two-part series “Russia’s War in Ukraine” March 11, 2022 and March 28, 2022. Author of one article, translator of three, co-editor of twenty-one.
<https://culanth.org/fieldsights/series/russias-war-on-ukraine>.
<https://culanth.org/fieldsights/series/russias-war-in-ukraine-continued>

Олег Воловина

“Ukrainian refugees in 2014 and 2022: An analysis and proposed solution,” *The Ukrainian Weekly*, 3-20-2022.

“Ukrainian women in the U.S.: whom do they marry?” *Our Life*, December 2021.

“A Profile of Jewish Immigrants from Ukraine: United States 1988-2018,” paper presented at the 26th Annual Convention of the Association for the Study of Nationalities.

Григорій Грабович

Editor in Chief, *Krytyka*, Kyiv, issues 1–2, 3–4, 5–6, 7–8, 9–10, 2022.

Four lectures on the war in Ukraine (February–November 2022).

Олена Дженнінгс

“Bleed — My Heart — Bleed”: Ukrainian Poems of War by Boris Khersonsky, Iya Kiva, and Vasyl Makhno, February 27, 2022, *LA Review of Books*, “War” by Vasyl Makhno, translated by Olena Jennings.

PEN Women in Translation Event with Iryna Shuvalova, February 28, 2022.

Four poems by Kateryna Kalytko, translated by Olena Jennings and Oksana Lutsyshyna, *Two Lines Journal*, March 16, 2022.

Two guest poetry readings as featured artist in April 2022.

Тетяна Дзядевич

New College of Florida Campus and Local Area Events: six presentations on the war in Ukraine (March and April, 2022) and two guest lectures: “Ukrainian Anti-Colonial War” at The Dominican University of California on March 3, 2022; and “Russia and Ukraine: Clash of Civilizations” at Florida State University on March 5, 2022.

Book review: *Cossacks in Jamaica, Ukraine at the Antipodes. Essays in Honor of Marko Pavlyshyn*, Edited by Alessandro Achilli, Serhiy Yekelchuk, and Dmytro Yespenko, Academic Studies Press, Boston 2020, in *Ab/Imperio*, Vol 1, 2022, pp. 253–258.

Юрій Добчанський

Доповіді:

“Exploring careers in libraries and library sciences” в серії “Exploring career diversity: conversation for graduate students or recent graduates,” спонсором якої є Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies. May 11, 2022.

“Ukrainian libraries in a time of crisis” у рамках щорічного Slavic Library Institute, University of Illinois at Urbana-Champaign. May 25, 2022.

Ірина Іванкович

“No One Can Serve Two Masters”: Problems with Ukrainian-Russian Bilingualism (Про мову і не тільки: “не можна служити двом панам”), in *Voices of Ukraine: Impressions Around a War* (ed. Leah Block). A Publication of the 2022 International Human Rights Art Festival (IHRAF), NY. p. 22–27.

Соломія Івахів

Lecture:

Notable Alumni Commencement Lecture, Curtis Institute of Music in Philadelphia, May 14, 2022. (In 2019 was awarded the Curtis Institute of Music Alumni Award).

Performances:

Over 25 benefit concerts for Ukraine since February 24, 2022, including an event where key performers included Ambassador Bill Taylor.

As part of the *Vasyl Barvinsky Piano Trio* played in a private concert for US Secretary of State Anthony Blinken and US Ambassador to the UN Linda Thomas-Greenfield, Ukrainian Institute of America, May 19, 2022.

Solo performance with the Pioneer Valley Symphony in the Symphony Hall in Springfield, Massachusetts, May 25, 2022.

Надія Кіценко

Good for the Souls: A History of Confession in the Russian Empire, Oxford Studies in Modern European History (Oxford: Oxford University Press, 2021).

Василь Лопух

«Біженці: трагедія українського народу ХХІ століття». Лекція. Св. Софія, Філадельфія. 19 травня 2022.

Василь Махно

Публікації:

грузинською
Антологія української поезії. Palitra L Publishing, 2022. До Антології увійшли твори *Сергія Жадана, Люби Якимчук, Бориса Херсонського, Анастасії Афанасьєвої, Маріанни Кіяновської, Галини Крук, Андрія Любки та Василя Махна.*

англійською

War/ Los Angeles Review of Books, February 2022.
The Siege of Kyiv in 1240//Ukrainian-Jewish Encounter. May 2022.

французькою

Quatre poèmes ukrainiens. Ces poèmes ont été traduits de l'anglais par Marilyne Bertoncini. 2022.

китайською

Weibo Poetry Magazine. 瓦西里·马赫诺 (Vasyl Makhno), квітень 2022.

німецькою

Die Belagerung Kyjiws von 1240// ZeitZug. April 2022.

Синтаксис імен та подій// Новое время. 16 лютого 2022.

Та не однаково мені//Українська правда, 7 березня 2022.

Діти війни// Українська правда, 1 березня 2022.

Виступи:

Дев'ять виступів на українські теми (лютий-травень 2022), включаючи:

Reading with Uri Gurvich Quartet at JazzPoetry

Festival. City of Asylum. Pittsburgh, May 8.

Poetry for Peace: Ukrainian and Chinese Poets Joint Reading. Березень 2022.

Інтерв'ю:

Шість інтерв'ю (лютий-травень 2022)

Аскольд Мельничук

Conducted in-depth interview series *For the Record: Conversations with Ukrainian Writers*. Authors featured include Iryna Shuvalova, Lyuba Yakimchuk, Marjana Savka, Yuri Andrukhovych, Tetyana Teren, Kateryna Mykhalitsyna, Alim Aliyev, Pavlo Korobchuk, Viktoriia Amelina, Volodymyr Yermolenko, Borys and Liudmila Khersonsky, and Iya Kiva. The series is available for viewing on the Shevchenko Scientific Society website, as well as on the sites of AGNI and Arrowsmith Press.

Мирослава Мудрак

“Avant-garde Art and Theater: 1890 to 1939,” in *Treasures of Ukraine: A Nation's Cultural Heritage*, 162–87 (New York: Thames and Hudson, 2022).

Анна Нагірна

“Operations Research for the Recovery and Reconstruction of Ukraine,” *ORMS Today* [Operations Research Management Science Today] 49, no. 5 (October 2022): 18–21.

Op-ed articles, blog postings, and media appearances regarding the current Russian-Ukrainian War, including, “Ukraine will need ‘Marshall Plan’ to address human toll of war,” *Chicago Sun-Times*, 5 April 2022.

Громадська діяльність:

Elected Co-Chair of the Board of Directors of the Kyiv School of Economics (KSE)

Established partnership between the University of Massachusetts Amherst and the Kyiv School of Economics, including an academic exchange program to enable undergraduate and graduate students from Ukraine to study at UMass for a semester or academic year with nearly all costs waived and a non-resident, virtual Scholar in Residence program for scholars affiliated with KSE.

Михайло Найдан

Публікації:

Yuri Vynnychuk. «The Night Reporter: A 1938 Lviv Murder Mystery». Translators: Michael M. Naydan and Alla Perminova. Glagoslav Publishers. 2021.

Natalka Bilotserkivets. «Subterranean Fire: Selected Poetry of Natalka Bilotserkivets». Translators: James Brasfield with Lada Kolomiyets, Olena Jennings, Michael M. Naydan, Dzvinia Orlowsky, Andrew Sorokowski, Myroslava Stefaniuk, and Virlana Tkacz and Wanda Phipps. 2022.

Marian(a) Rubchak: In Memoriam (1931-2021), *East/West: A Journal of Ukrainian Studies*, 2022. Число 9 No. 1.

“Ukraine Needs the World's Love, Help, and Prayers Now,” *World Literature Today*, 2022.

Рецензія:

The Post-Chornobyl Library: Ukrainian Postmodernism of the 1990s. By Tamara Hundorova. Sergiy Yakovenko, trans. Brighton, Mass.: Academic Studies Press, 2019. Dist. Harvard Ukrainian Research Institute. xvi, 338 pp. Notes. Bibliography. Index. \$42.00, paper.// *Slavic Review* ч. 80 no. 2, ст. 24-26.

Лекції:

Три лекції про війну в Україні (березень, 2022).

Тарас Олексик

Shchubelka, K., Oleksyk, O.T, Wolfsberger, W.W, and Oleksyk, T.K. 2022. Estimation of the Frequency of Genetic Variants Associated With Vitamin D and Osteoporosis in the Population of Ukraine. *Problems Of Endocrine Pathology* [in press, 2022].

Díaz-Lameiro, A.M., Villamil, C.I., Gamble, T., Pinto, B., Herrera-Martínez, A., Thomas, R., Bernstein, J., Titus-McQuillan, J., Nielsen, S.V., Agosto-Torres, E., Puente-Rolón, A.R., Hedges, S.B., Bird-Picó, F.J., Oleksyk, T.K., Martínez-Cruzado, J.-C., and J. D. Daza. 2022. A New Sphaerodactylus Species (Gekkota: Sphaerodactylidae) from the Northwest Limestone Region of Puerto Rico. *Ichthyology & Herpetology (COPEIA)*. [in press, 2022].

Wolfsberger, Walter W., Nikole M. Ayala, Antoliy Potapchuk, Audrey J. Majeske, Juan Carlos Martinez-Cruzado, Gabriella Lindgren, and Taras K Oleksyk. 2021. "Origins and Genetic Diversity of the Puerto Rican Horses". *Scientific Reports* 12:515. <https://doi.org/10.1038/s41598-021-04537-5>

Oleksyk, T.K, Wolfsberger, W.W, Mangul, S., and S.J. O'Brien. 2022. Genome Diversity in Eastern Europe. *GigaScience* (submitted May 2, 2022).

Wolfsberger, W.W, and Oleksyk, T.K., 2022. Genomics of Adaptations and Speciation. *Genes* (submitted May 6, 2022).

Лариса Онишкевич

Публікації:

"The Holodomor theme in drama," *The Ukrainian Weekly*, December 19, 2021, 8.

"Володимир Янів, як поет," *Пластовий Шлях*, ч.4. 2021.

Доповідь:

"Життя і творчість Наталії Іщук Пазунок," Осередок НТШ у Філядельфії, 3-го квітня 2022.

Йоханан Петровський-Штерн

Edited and annotated Yuri Biryulov, *The Jewish Architectural Legacy of Lviv* (Vydavnytstvo Staroho Leva, 2022).

Дотації і премії:

The 2022 NADAV Foundation Grant for the publication of scholarly monographic catalogues of Judaica artifacts in the framework of the Maximilian Goldstein Jewish Museum project in Lviv.

The 2022 Nisan Rozenthal and Esther Rozental-Shneiderman Book Prize, Hebrew University, for the publication of Hebrew version of my book *The Golden Age Shtetl* (2015).

Меттью Полі

"Curative Mythmaking: Children's Bodies, Medical Knowledge, and the Frontier of Health in Early Soviet Odesa," *East/West. Journal of Ukrainian Studies* 9, no 2 (2022).

Марія Ревакович

Публікації:

"War and Writing: Artem Chekh." *Бюлетень НТШ-А. 51-52* (січень-грудень 2021): 14-17.

"War Poetry in Ukraine: Serhiy Zhadan and Lyuba Yakimchuk," *Los Angeles Review of Books*, February 2022. <https://lareviewofbooks.org/short-takes/war-poetry-in-ukraine-serhiy-zhadan-and-lyuba-yakimchuk/>

"Barddoniaeth o Weráin" [Ukrainian Poetry in a Time of War]. *Barddas: Quarterly Welsh-language poetry magazine*. Issue 353 (2022): 26-27.

Дві презентації та читання в Нью-Йорку в березні та квітні 2022 р.

Андрій Сороковський

Presentation on the Churches and the war in Ukraine, Webinar on Religionization of Terrorism Inter-university Center for Terrorism Studies/Potomac Institute/International Law Center, 25 May 2022.

Юрій Тарнавський

Публікації:

Jurij Tarnavs'kyj, *La vita in città*, A cura di Lorenzo Pompeo, Elliot Edizioni, 2021. [Вибрані поезії, переклад італійською Льюренцо Помпео] <http://www.elliotedizioni.com/prodotto/jurij-tarnavskyj-la-vita-in-citta/>

"The Chronicles of Eckhard Gerdes," [Introduction] Eckhard Gerdes, *The Chronicles of Michel Du Jabot*, JEF, Aurora, Illinois, 2022.

"Lorenzo Pompeo intervista a Jurij Tarnavs'kyj, *Poetarum Silva* [Інтерв'ю з Льюренцо Помпео про лат. ам. поезію, включає вірш «Коли поета Пабля Неруди вже немає між нами», липень, 2021.

“Yuriy Tarnawsky, poet in the balance” *Il Vascello Fantasma*, [Інтерв’ю з Льоренцо Помпео, включає вірш «Україна», червень, 2021.

“Jurij Tarnavskij, poeta bilingue,” *Il Vascello Fantasma*, [Італійський оригінал], червень, 2021.

“Mass (2010),” Переклад збірки О. Фразе-Фразенка «Маса», *Happy Lovers*, Poets of Queens Press, New York, 2021.

Три виступи у 2021–червень 2022, включаючи: «60 хвилин з інтелектуалом: Юрій Тарнавський», Вебінар, Інститут філології ЧНУ ім. Петра Могили, 28 січня, 2021.

Ірина Смирнова

Sarmiento C, Moon S, Pfeifer Y, Steinbacher M, Smirnova IV, Colgrove Y, Lai SM, Maz M, Liu W (2022) Inflammatory Response to a Bout of High-Intensity Exercise in Females with Fibromyalgia”, *Sport Sciences for Health*, published online Jan 15 2022, <https://doi.org/10.1007/s11332-021-00890-0>.

Богдан Футей

Публікації:
Верховенство права – невідклична цінність. *Альманах УНС*. 2022.

Виступи:
Crimean Referendum to Join Russia Violates Ukraine’s Constitution, Domestic Laws, The Constitution of the Autonomous Republic of Crimea and general principal of International Law/State University of Trade and Economics. Department of International Civil and Commercial Law//March 18, 2022.
Constitution of the US and Ukraine: Enduring Foreign Aggression”//Manor College, May 5, 2022.

Мейгіл Фавлер

Peer-Reviewed Journal Articles:
“Soviet Ghosts: The Army Theater in Lviv and Post-Socialism as a Crisis of Infrastructure,” *Nationalities Papers*, published online 8 March 2022: DOI: <https://doi.org/10.1017/nps.2021.78>

Public-facing articles:

“How Theater Can Help You Understand Ukraine, or, Why Culture is Important” *De Groene Amsterdammer* 9 April 2022: <https://www.groene.nl/artikel/theater-in-oekraïne>.

Seventeen lectures and panel appearances on Ukrainian topics and the war in Ukraine (February—May, 2022), including

Kherson State University, March 23, “Academic Bridge” Online Lecture Series, Розкриваючи глобальне значення українського театру, lecturer.

Sorbonne University, Paris, MA Student Seminar, March 28, “How Theater Explains Ukraine, or, Why Culture Matters,” lecturer.

Organizational advocacy work and teaching at Stetson University and teaching MA Students at Ivan Franko National University of Lviv, online, Spring, 2022.

Віталій Чернецький

Публікації:
Translation of Iryna Tsilyk, poetry selections, in Ruslan Hrushchak, *The Road Beyond* [a book of photography accompanied by poems] (Berlin: Kominek Books, 2022).

Translation of Yuri Andrukhovych, “After Bucha,” *AGNI: Dispatches from Ukraine*, <https://agnionline.bu.edu/blog/dispatches-from-ukraine/#andrukhovych>

Nineteen lectures/panel discussion appearances and/or moderator appearances on Ukrainian topics and the war in Ukraine, including:

“People and Plants in Wartime: Alevtyna Kahkhidze’s Art Practice and the (Im)possibility of Dialogue,” *Performance Geographies after Communism*, University of Wisconsin, Madison.

“My Own Private Ukraine: Utopia and Queer Futurity in Dark Times,” European Studies Council, MacMillan Center, Yale University (April).

“Iryna Tsilyk’s *The Earth Is Blue as an Orange*: War Documentary as Surrealist Poetry,” *Maya Brin Residency Program Conference on Cinema and Poetry*, University of Maryland, College Park.

Григорія Грабовича

з присудженням Національної премії ім. Тараса Шевченка 2022 р. за цикл статей «Переосмислюючи Павла Тичину – переосмислюючи український модернізм»

Романа Коропецького

з отриманням The Susanne Lotarski Distinguished Achievement Award від Польського Інституту Наук і Мистецтв в Америці (PIASA)

Маргариту Бальмаседу

з отриманням двох премій від Асоціації Слов'янських, Східноєвропейських та Євразійських Студій (ASEEES)—Ed. A. Hewett Book Prize та Marshall Shulman Book Prize — за книжку *Russian Energy Chains: The Remaking of Technopolitics from Siberia to Ukraine to the European Union* (Columbia University Press, 2021)

Богдана Футя

з нагородженням орденом України «За заслуги» 1 ступеня

Марту Фаріон

з нагородженням орденом князя Ярослава Мудрого IV ступеня

Ореста Дейчаківського

з нагородженням орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня

Андрія Футя

з нагородженням орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня

Уляну Мазуркевич

з нагородженням орденом княгині Ольги II ступеня

Василя Трухлого

з відзнакою Президента України – Хрестом Івана Мазепи

АРХІВ

Оксана Підсуха

Директорка Музею
Української діаспори

Київ

Я очолюю Музей української діаспори в місті Києві. Наш музей – єдиний музейний заклад в Україні, що збирає колекцію та розповідає про історію та культурні здобутки світових українців: від перших переселенців на «вільні землі», які перетнули океан наприкінці XIX століття, до представників третьої хвилі еміграції, що опинилися за межами рідної землі під час Другої світової війни, та їхніх нащадків. У музейному просторі в центрі столиці постають ключові епізоди історії емігрантів з України, представлена діяльність закордонних інституцій діаспори, експонуються мистецькі твори та рідкісні артефакти. Змістовним акцентом експозиції є розповідь про тих, хто присвятив своє життя боротьбі за незалежність України, – державних та політичних діячів Павла та Данила Скоропадських, останнього Президента УНР в екзилі Миколу Плав'юка, героя сучасної російсько-української війни Маркіяна Паславського.

Як науковиця та кураторка музейних виставкових проєктів я досліджую мистецтво української діаспори в США третьої хвилі еміграції, зокрема, представників художньої династії Кричевських, Якова Гніздовського, Людмили Морозової, Олекси Булавицького, Едварда Козака. У фокусі моєї уваги також – становлення та активний розвиток українських мистецьких інституцій в США в 50-і-60-і роки XX століття – художніх, музичних та театральних – на прикладі діяльності нью-йоркських осередків.

Український мистецький Нью-Йорк після Другої світової війни – малодосліджена тема, хоча в 1950-60-і роках це був центр розвитку української вільної думки та національного мистецтва. Саме тут, в один час і в одному місці, працювали геніальний скульптор Олександр Архипенко,

Оксана Підсуха. Фото: архів НТШ-А, 2022.

втончений графік Яків Гніздовський, яскравий мистець та громадський діяч Сергій Литвиненко, талановиті режисери та актори Йосип Гірняк та Олімпія Добровольська, багатогранний музикант і педагог Ігор Соневицький. На березі Гудзону представники різних регіонів, поколінь, мистецьких поглядів та шкіл творили унікальне творче українське середовище, розвивали інституції, засновували школи, організовували професійні конкурси та виставки, музичні колективи. Вражає, що в складних умовах еміграції вони провадили системну роботу по всіх напрямках мистецької діяльності, й по кожному з цих напрямків виокремлювались потужні лідери, теоретики та активні учасники.

Відірвані від батьківщини фізично, але не ментально, українці продукували фундаментальні для національної культури сенси. Фактично, вони плекали альтернативний український мистецький проєкт, у фундамент якого були закладені національні традиції та державотворчі ідеї.

Я щиро вдячна НТШ-А за можливість дослідити архіви Ігоря Соневицького, Петра Андрусєва, Едварда Козака, Михайла Мороза, а також Літературно-музичного клубу та Українського Музичного Інституту, які зберігаються в НТШ-А. Цей допис я пишу «по гарячих слідах», тож наукове опрацювання і осмислення джерельної бази – документів, щоденників, нотаток – попереду. Ці матеріали стануть доступними і для всієї команди Музею української діаспори в Києві. Вони допоможуть глибше зрозуміти процеси, які відбувалися в українській мистецькій еміграції та розширять уявлення про національну культуру в цілому, її історію, розвиток, зміст та ідеї.

BEHIND THE SCENES AT THE SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY ARCHIVES

Michael Andrec
Archives Consultant

Compared to the major shelving and storage overhauls described in last year’s Bulletin (no. 51–52), complete with dramatic “before and after” photos, work in the archives this year has been much more technical and less immediately apparent. Nonetheless, this work will be critical for the Society’s archives to move to a modern collections management and search platform. This, in turn, will be essential in order to allow potential researchers to understand the contents of the Society’s archives holdings, as well as to allow staff easy access to internal information about collections.

Data management in archives

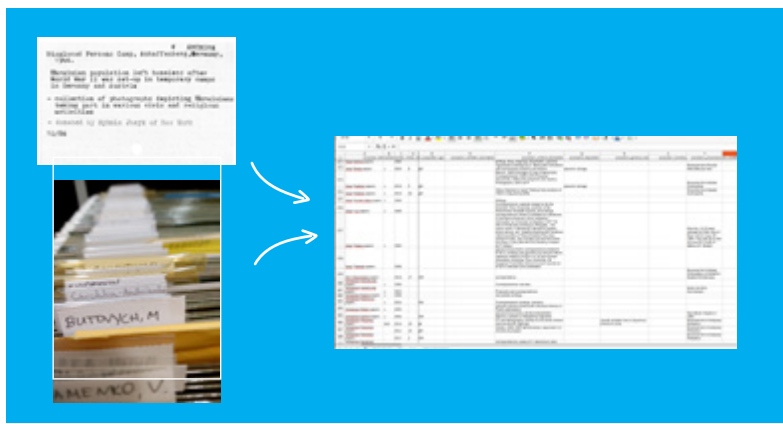
The professional management of archives goes far beyond simply putting things in boxes and then providing those boxes to researchers. Obviously, both the repository and the researcher need to have at least some idea of what is in what box. This is particularly important for collections that may consist of dozens of boxes, oversize items, or other containers. The repository staff also need to know where any given container is located so they can find it and provide it to the researcher.

In addition to this basic descriptive and administrative metadata (as it is known in the trade), repositories track a host of other information. Among these are when a given collection came under the custody of the archives, who it was obtained from, whether there is documentation of a transfer of ownership to the repository, whether or not the donor transferred copyright ownership, and whether there are any donor-imposed access restrictions. Collectively, this type of information is known as an accession record.

Ideally, all relevant metadata about a repository’s holdings would be stored in one system. This would allow archives staff, for example, to easily find where all of the materials from a given accession are stored, what is in a given box on the shelf, when the material was donated, and by whom.

There are several systems that have such capability, but the one that is most commonly used by professionally-managed archives in the United States is called ArchivesSpace. It provides a way to manage all of the above metadata (and more), but because it runs on a web server and has a “public user interface”, it can also be a way for researchers to access designated public information about the Society’s archives through searching and faceted browsing based on date ranges, languages, subject headings, and other criteria.

The metadata for the Society’s archives are currently not even close to being in a unified system. Until very recently, accession records were stored in stand-alone spreadsheets and/or hardcopies in hanging file folders. Collection descriptions were only in the form of Word and/or PDF documents. Storage locations for containers remain in the spreadsheet which I constructed last year and which I continue to update. Transitioning to a system such as ArchivesSpace will mean transcribing all remaining paper-only records into electronic form, then importing and connecting all of these disparate pieces of information.

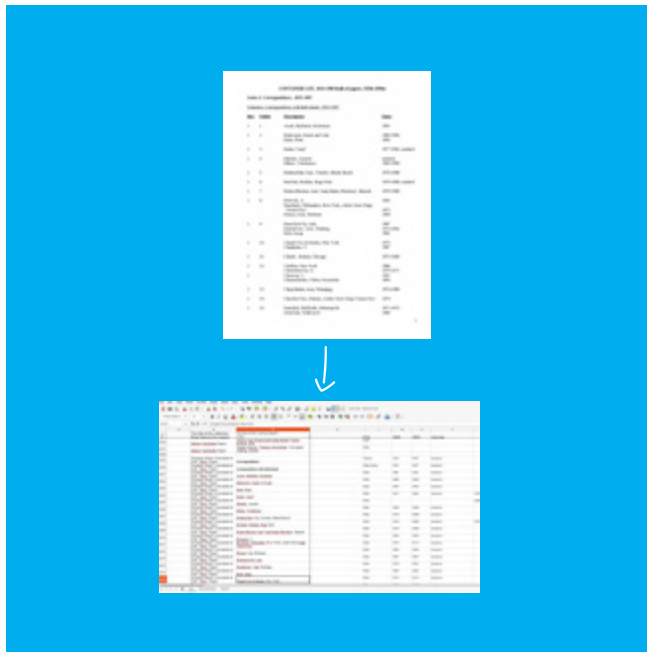

Documenting accessions

One of the herculean tasks faced by Katia Davidenko when she began work in the Society’s archives (2009–2012) was finding and consolidating all collection-related information, including accession records, donor-supplied descriptive information, publication permission requests, etc., into collection files that are stored as hanging file folders. This accession information takes a variety of forms, including simple cards in the library card catalog, sheets with folder-level descriptions and biographical/historical information, letters of acceptance, and full-fledged deeds of gift (the use of the latter two were first implemented by Katia). While Katia and Ostap Kin, who succeeded her in this position (2013–2019), did create spreadsheets with accession records, these only included information on collections obtained during their tenures as archivists. It does not include the information on acquisitions from the early 2000s or before.

One of my first tasks in 2022 was to scan the contents of all of the collection folders — over 1,600 pages of hardcopy records — and place them in secure but accessible cloud storage. Since then, I have been systematically working through those page images in order to create accession records for older collections (what’s known in the archives field as “retrospective accessioning”). In addition, I have been verifying and standardizing the information in Katia’s and Ostap’s spreadsheets. The latter is necessary, as their spreadsheets often include date ranges and extent information (e.g. number of boxes or linear feet) in the collection description column, whereas ArchivesSpace accession records have those in separate fields. As of the time of this writing, I have completed all data entry for over 400 accessions and I am finishing a final check prior to import into ArchivesSpace.

In addition to assisting with data migration, having digital versions of collection files available has allowed me to provide guidance for researchers and answer administrative and reference questions without having to come into the office. Security is important, however, as many of these files contain private information, such as addresses and phone numbers of donors. Thankfully, modern cloud storage providers have tools that considerably simplify the granting and revoking of access privileges to restricted files.

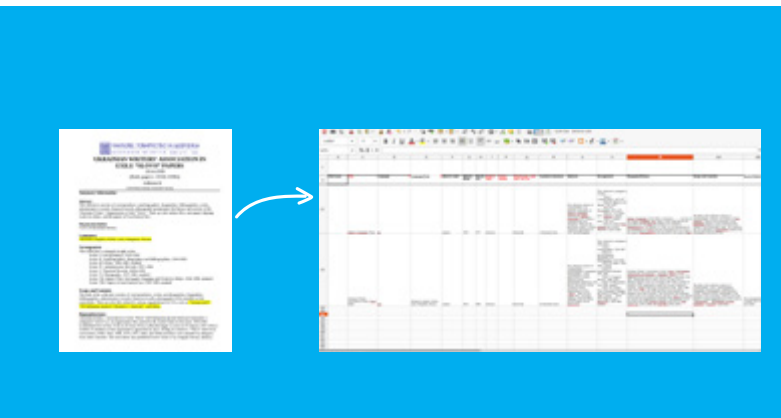

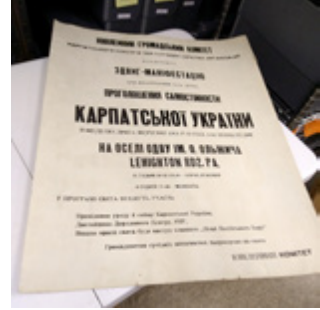
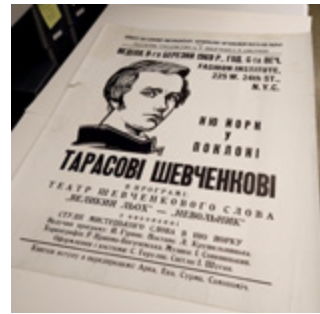
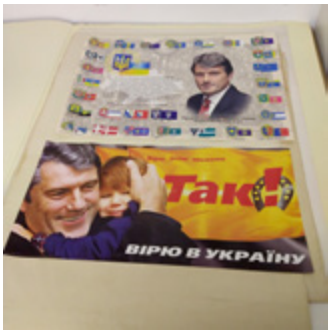
Migrating descriptive information

The collection files and the archives office computer have a considerable amount of descriptive information about the detailed contents of collections. Some of these have been posted on the “Archival Collections” page of the Society’s website. But there is much more that exists either in draft form or as folder inventories that would be a tremendous help for both archives staff and researchers to determine if a given collection (and which part of that collection) is likely to contain materials of interest.

Unfortunately, the PDF and Word files of descriptive information cannot be directly imported into a system like ArchivesSpace — they first need to be converted into “structured data” that can be mapped onto the data fields of the collection management system. I explored the possibility of using software to automatically convert the PDF or Word documents into spreadsheets, but this turned out not to be practical for a combination of technical reasons.

Unlike the collection files, which contain private information and require the skills of a professional archivist to analyze and convert into useful accession records, the descriptive information is typically not privacy-sensitive and is already informally structured. This makes it a perfect project for interns. During the past summer, the Society was able to make use of the services of two high school interns, Sumajja Denysiuk and Ryan Lee, one of whom had a solid knowledge of the Ukrainian language. Among their other projects, they did a tremendous amount of work in copy/pasting collection descriptions and container inventories into structured spreadsheets that can be directly imported into ArchivesSpace. There is currently collection-level descriptive information on 50 collections and over 4,000 rows containing titles and dates at the series and file level.

Oversize materials preservation and access

Not all of the work this year has involved data and computer files. I have continued work on optimizing the storage of materials in the archives, especially of oversize items. In particular, I have been dealing with large format paper documents that have been stored rolled up in boxes or in mailing tubes for many years, if not decades. In many cases, it was no longer possible to unroll the item without risking tearing, wrinkling, or other damage. Even if it could be safely unrolled, the paper would retain its curl and would not remain flat. This significantly hinders access to the material and also increases storage size — flat sheets of paper take up far less volume than ones that are rolled up.

To remedy this, I have been using a “home built” humidification chamber in which rolled paper is exposed to humidity levels of 90-95% for a limited period of time (one that is too short for mold to begin growing). Humidification causes the paper fibers to relax, and the document can then be safely unrolled and placed between lightly-weighted blotter sheets to dry. The paper fibers again become stiff as they dry, but now they retain the desired flat shape. I have performed this procedure on numerous items, ranging from posters and panorama photographs in archives collections to rolled oversize items in a large batch of materials that were transferred from the Society’s Library during the renovation work there. In addition to containing relatively less interesting materials (such as a large number of political and geological maps produced in the USSR), the latter turned out to include some surprises, such as original Viktor Yushchenko campaign posters, the original honorary doctorate diploma issued to Ivan Kedryn-Rudnytskyi by the Ukrainian Free University, and event posters from

the 1960s. The latter would otherwise have been completely inaccessible: the posters were printed on very heavy cardstock that made them almost impossible to unroll without causing significant damage. The Kedryn-Rudnytskyi diploma has now also been reunited with the rest of his papers.

Roadmap for the future

The organization and functioning of the Shevchenko Scientific Society’s archives in terms of preservation, accessibility, and collection management continue to improve. At this point, I do not see any major impediments to importing the complete set of accession records and the descriptive information that the interns were able to “reformat”. This will go a long way to having minimal descriptions of every collection in the archives, even if they are not processed (which is considered to be a “best practice” in the American archives profession today).

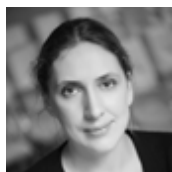
That will not be the end, however. There is still the task of linking accessions to descriptive information, and connecting those with the actual physical locations of containers. ArchivesSpace provides no “out-of-the-box” mechanism to automatically create such linkages or to directly import container information. However, ArchivesSpace does have an API(application programming interface) that allows other software to interact with it, and I have the expertise to write scripts for importing container locations and performing the appropriate linking in a semi-automated manner. Finally, the completion of this process will likely require actually looking at the contents of boxes and folders in order to confirm which containers correspond to which items in the collection inventories. I look forward to continuing this work on metadata management, as well as ongoing rehousing, storage, and preservation activities.

НОВІ ЧЛЕНИ НТШ-А

Прийняті в січні 2022

Дем'ян Грушкевич (Damian Hruszkewycz) – хемік, Ph.D., Inorganic Chemistry Yale University, New Haven, CT, стажувався в Computational and Theoretical Chemistry, Oslo, Norway, автор наукових праць та патенту 'Novel Precatalyst Scaffold for Cross-Coupling Reactions, and Methods of Making and Using Same.' (у співавторстві). Працює в GlaxoSmithKline.

Ілона Сологуб (Iona Sologub) – наукова редакторка VoxUkraine. Закінчила Університет «Києво-Могилянська Академія». Працювала аналітиком в Верховній Раді України, комерційному банку, викладала в НаУКМА.

Прийняті в червні 2022

Андрій Базарко (Andrew Bazarko) – фізик, Ph. D. Закінчив Колумбійський університет. Project Manager of Simons Observatory and Senior Professional Specialist at Princeton. Автор багатьох наукових праць, патенту U.S. Patent 8742328 (3 June 2014) Logging-while-drilling tool incorporating electronic radiation generator and method for using same.

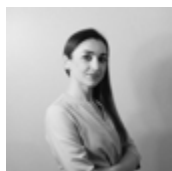
Аліна Бикова (Alina Vykova) – історикиня, Ph.D. навчалася в Торонтонтському та Стемфордському університетах. Працювала в *Toronto Star*, Norwegian Institute of International Affairs, The Arctic Institute. Авторка наукових та журналістських публікацій.

Ксеня Козак (Ksenia Kozak) – спеціаліст з біомедичної інженерії, навчалася в Бостонському та Мічигаському університетах. Працює в Ford Motor Company, Research & Advanced Engineering, розробляючи біомеханічні та психологічні фактори ризику на людину. Авторка наукових праць. Належить до Society of Women Engineers.

Ніколас Купенський (Nicholas Kupensky) – філолог, Ph. D. професор-асистент департменту слов'янських мов та літератур в United States Air Force Academy. Навчався в Bucknell University та Yale University. Вивчає карпато-русинську меншину. Редактор видання Stefan H. Pugh, *Vitaieme! Welcome!: A Textbook of Rusyn* (New York: Carpatho-Rusyn Research Center, 2021).

Олена Леннон (Olena Lennon) – спеціалістка в галузі освіти, політологиня, Ph. D. Adjunct Professor at University of New Haven. Авторка праць з питань політології.

Уляна Мазуркевич (Ulana Mazurkevich) – громадська діячка, навчалася в University of Illinois та Temple University, президентка Комітету громадських прав (Ukrainian Human Rights Committee), до сфери діяльності якого входить допомога Україні, підтримка українських ініціатив ув Америці, праця в комітетах Голодомору, співпраця з американськими політичними діячами.

Марія Рибак (Mariia Rybak) – мікробіолог, Department of Microbiology & Immunology, The University of Texas Medical Branch. Авторка праць з проблем мікробіології, здобувачка грантів та нагороди ім. Платона Костюка.

Богдан Сєребренніков (Bogdan Sieriebriennikov) – біолог, закінчив Київський національний університет ім. Шевченка, навчався та стажувався в Німеччині, Postdoctoral fellow в Нью-Йоркському університеті. Автор наукових публікації та учасник конференцій в Німеччині Японії, Ірландії, Канаді та США. Нагороджений медаллю Otto Hahn Medal from the Max Planck Society.

Джошуа Ферст (Joshua First) – історик, Ph. D., Croft Associate Professor of History and International Studies, University of Mississippi. Автор двох монографій, *Kinosputnik: Sergei Paradjanov's Shadows of Forgotten Ancestors*, London, Intellect, 2016, and *Ukrainian Cinema: Belonging and Identity during the Soviet Thaw*, London, I.B. Tauris, 2014.

Андрій Чорнодольський (Andriy Chornodolsky) – консультант зі страхового бізнесу, громадський діяч, закінчив University of Maryland, Master of Arts.

ПІДВИЩЕНІ ЧЛЕНИ

Секція Історичних, Суспільних і Правничих Наук

Член-кореспондент -- Наталія-Елегія Скочиляс

Дійсний член -- Мейгіл Фавлер

Дійсний член -- Маркіян Добчанський

Секція Математичних, Фізичних і Технічних Наук

Член-кореспондент -- Зенон Чорній

Член-кореспондент -- Нестор Рихтицький

Медично-Біологічна Секція

Дійсний член -- Оксана Березовська

НОВООБРАНА ДИРЕКЦІЯ СЕКЦІЇ ІСТОРИЧНИХ, СУСПІЛЬНИХ І ПРАВНИЧИХ НАУК (17 травня 2022)

Олександра Грицак - Директор

Іванна Білич - Заступник директора

Маркіян Добчанський - Секретар

засноване 1875

НАУКОВЕ
ТОВАРИСТВО
ІМ. ШЕВЧЕНКА

SHEVCHENKO
SCIENTIFIC
SOCIETY founded in 1875

БЮЛЕТЕНЬ

число 53-54

січень - грудень 2022

Редакційна колегія

Григорій Грабович (голова), Галина Гринь,
Василь Махно, Віталій Чернецький

Графічний дизайн

Антон Варга

Усі права застережено. Відповідальність за достовірність поданої інформації, цитат, транслітерації власних і загальних назв несуть автори дописів. У передруках посилання на "Бюлетень" обов'язкове.

© Shevchenko Scientific Society, Inc.

На першій сторінці фото:

Постамент Шевченка в Бородянці, 2022

На другій сторінці:

Міст в Ірпені, 2022

На останній сторінці:

Бородянка, 2022

Shevchenko Scientific Society
63 Fourth Avenue
New York, NY 10003-5200

Phone: (212) 254-5130
email: info@shevchenko.org
www.shevchenko.org

